

PRESERNOVE NAGRADE SO PODELJENE — V petek popoldne so se v hotelu Grajski dvor v Radovljici zbrali kulturni in družbenopolitični delavci z vse Gorenjske. Ob slovenskem kulturnem prazniku so na tej svečanosti, na podlagi odloka, ki so ga sprejele vse gorenjske občinske skupščine in na predlog žirije podelili Prešernove nagrade za leto 1970. (A. Ž.) — Foto: F. Perdan

mešanica kav

EKSTRA

VSAKOMUR PRIJA
KAVA ŠPECERIJA

Slovesnost v Doslovčah

V ponedeljek so v Doslovčah pri Breznici predali namenu prenovljeno rojstno hišo slovenskega pisatelja Franca Saleškega Finžgarja, ki ni samo pomemben kulturni spomenik, ampak ima tudi veliko etnografsko vrednost. O tem je obširneje govoril predsednik odbora za odkup in obnovo Finžgarjeve rojstne hiše Joža Varl. Slovesnost je bila obenem tudi počastitev 8. februarja.

Po otvoritvi je bil v kulturnem domu na Breznici koncert pevskega zbora Jesenice pod vodstvom Milka Škobrneta. —jk

Člani gledališča Tone Čufar z Jesenic so v soboto zvečer z izredno uspešnim recitalom Prešernovih pesmi v slovensčini in tujih jezikih pod oboki pesnikove rojstne hiše počastili 122. obletnico pesnikove smrti. — Foto: F. Perdan

ZMRZNJENA
ZELENJAVA
V VSEH VEČJIH
PRODAJALNAH
ŽIVILA
KRANJ

VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE 17. FEBRUARJA 1971

JESENICE

Na zadnji konferenci občinske organizacije ZMS na Jesenicah so mladi podprli zahtevo, da bo kvalitetnejše delo organizacije na področju izobraževanja zahtevalo večjo materialno in moralno pomoč družbe. Prav tako so povedali, da mora postati ZMS organizacija, ki bo zastopala in uveljavljala interese mladih. Za predsednika jeseniške mladine so ponovno izvolili Srečka Krča, za sekretarja pa Zlata Vogriča.

Preteklo sredo je bil na Jesenicah sestanek predsednikov krajevnih skupnosti, ki ga je sklical koordinacijski odbor za narodno obrambo pri občinski konferenci SZDL. Obravnavali so predloge za sestavo odborov za splošni ljudski odpor v krajevnih skupnostih. Predloge bodo pretresali tudi krajevni politični aktivisti. Takoj, ko bodo ti odbori imenovani, bo koordinacijski odbor za narodno obrambo pri občinski konferenci SZDL pripravil zanje seminar, na katerem bodo sprejeli okvirni delovni program teh odborov, natančnejšega pa bo izdelal posamezni krajevni odbor zase, saj morajo biti programi prilagojeni krajevnim razmeram in konceptu splošnega ljudskega odpora.

Pretekli teden je bila na Jesenicah skupna seja volilne komisije pri občinski konferenci SZDL in komisije za volitve in imenovanja pri občinski skupščini. Pogovarjali so se o skupnem delu obeh organov, predvsem pa o izdelavi čnotne evidence sedanjih in perspektivnih družbenopolitičnih delavcev.

KRANJ

Kranj, 9. februarja — Popoldne je bila razširjena seja komiteja občinske konference zveze komunistov, ki so se je udeležili tudi sekretarji organizacij ZK in predsedniki občinske konference. Na seji so obravnavali aktivnost komunistov in naloge organizacij ZK pri organizaciji splošnega ljudskega odpora v občini ter izvajanje delovnih nalog občinske konference ZK in njenih organov.

Pri občinski konferenci socialistične zveze pa se je včeraj sestal odbor konference za družbeno aktivnost žensk. Na seji so se pogovorili o letošnjem delovnem programu in o pripravi na praznik dneva žena.

Jutri popoldne se bo na redni seji sestal izvršni odbor občinske konference socialistične zveze. Pred bližnjimi zbori volivcev v kranjski občini, ki bodo od 21. do 28. februarja, bodo člani obravnavali predloge resolucije gospodarskega in družbenega pogodba občine v letu 1971.

A. Z.

RADOVLJICA

V ponedeljek popoldne so se sestali predsedniki krajevnih organizacij socialistične zveze. Na posvetu so se pogovorili o pripravah na krajevne konference, o podelitvi letošnjih občinskih priznanj OF in o zborih volivcev, ki bodo v radovljiški občini končani jutri.

V Park hotelu na Bledu bo danes in jutri posvetovanje, na katerem bodo ocenili stanje bolnišnic in izhodišča za programiranje njihovega razvoja. Razen tega se bodo pogovorili o poslovanju bolnišnic v minulom letu in pregledali ugotovitve o sklepanju pogodb za letos. Posvetovanje je pripravil republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo.

A. Z.

Letni obračun jeseniške mladine

Pred kratkim je bila na Jesenicah redna letna konferenca občinske organizacije zveze mladine Slovenije, ki šteje 4400 članov starih od 14 do 27 let. Med njimi je največ delavcev, in sicer 2840 ali 64,5 odstotka, sledijo dijaki, ki jih je 1230, študentje, ki jih je 280, 50 mladih pa nima zaposlitve. V občini je sedem osnovnošolskih aktivov, trije aktivisti so na srednjih šolah, osem v krajevnih skupnostih in pet aktivov v delovnih organizacijah. Svoj aktiv imajo tudi vajenci, ki se učijo pri zasebnikih. Najštevilnejši aktiv ima Železarna, saj šteje kar 1300 članov.

Večina aktivov je začela delovati šele lani, kar je velik

uspeh za mladinsko organizacijo. Razen tega je bila lani jeseniška mladina zelo prizadeta pri obrambni vzgoji, pri proslavljanju meseca mladosti in na kulturnem področju. Tudi na izobraževanje niso pozabili, saj so organizirali vrsto seminarjev in političnih šol v malem. Opravljeno delo bo soliden temelj za še boljše delo letos, ko naloge organizacije mladih niso nič manjše. Največ dela bodo imeli z organizacijo letošnjega meseca mladosti, za katerega so že izdelali okvirni program, zanemarili pa ne bodo tudi ostalih oblik političnega in družbenega življenja mladine.

—jk

Tržiški komunisti v novem letu

Na zadnji seji komiteja občinske konference zveze komunistov Tržič so pretresli program dela za letošnje prvo polletje. Vsestranska problematika, ki se zastruje tako na ekonomskem kot na drugih področjih v občini, naravnost sama narekuje vrsto dejavnosti, ki ne trpijo odlogov. Nedvomno se bo nekoliko zamrla dejavnost po krajevnih odborih ZK in v okviru stalnih aktivov natančno oživele s kadrovskimi spremembami v vodstvih. Mandatj potečejo sedanjim sekretariatom že v prvi polovici letošnjega leta in kot prvi bodo izvolili svoj partijski organ člani zveze v Podlju-

belju že v prihodnjem tednu. Sicer pa se bodo vodilni tovariši izmenjali v vseh organizacijah do konca maja.

Komitej je zadolžil sekretarja občinske konference, da še v tem tednu skliče sekretarje vseh osnovnih organizacij oz. aktivov, ker je pričakovati, da se bo sprožil plaz vprašanj med komunisti tako glede sprememb ustave kot novih elementov družbenoekonomskega sistema. Tu so še vedno aktualna vprašanja organizacije splošnega ljudskega odpora, politična ocena nenehno se spreminjajočih dogodkov doma in v svetu, vprašanje religije idr. Ob vsem tem pa enakopravno stopajo v ospredje gospodarski dogodki v občini (v Križah bodo npr. v ponedeljek člani ZK razpravljali o seda-

njem položaju kmetijstva na tem območju). Stalni aktivisti komunistov bodo obravnavali problematiko znotraj lastnih delovnih organizacij (sklep IV. seje občinske konference).

Upoštevač vsa ta problematika je pričakovati vsaj tri seje občinske konference zveze komunistov še v tem polletju. Ze v marcu bo komisija za organizacijo in razvoj ZK pripravila material za obravnavo stanja v občinski organizaciji, od komisije za družbenopolitične odnose in idejne probleme bo konferenca dobila gradivo za razpravo o lokalni problematiki izobraževanja in kulture, v enakih meri pa je čutiti ponovno potrebo po obravnavi gospodarske problematike.

—ok

Kako je s stanovanji za borce?

Na podlagi razprave na seji plenuma občinskega odbora zveze borcev v Radovljici je to vprašanje na zadnji seji obeh zborov radovljiške občinske skupščine postavil odbornik Tonček Dežman. Znano je namreč, da je občinska skupščina že sprejela zazidalni načrt za Jarše na Bledu, kjer je predvidena blokovna gradnja. Tod bi dobili stanovanja tudi borci s tega območja. Z rešitvijo še teh stanovanjskih problemov borcev v radovljiški občini bi bile namreč te težave v glavnem rešene.

Predstavnik občine je na seji pojasnil, da so predvidevali, da bodo na Bledu nastale težave z gradnjo stanovanj že ob sprejemu zazidalnega načrta. In res so se predvidevanja uresničila. Pristojni organi se namreč niso mogli sporazumeti za ceno z lastniki zemljišč. Stvar se je precej zavlekla in ker ni kazalo, da bi to vprašanje kaj kmalu rešili, je bil pred nedavnim izdelan predlog za razlastitev celotnega območja. Po drugi strani pa je res, da tudi gradbena podjetja zaradi gradbene konjunkturo niso kazala preveč zanimanja za stanovanjsko gradnjo na tem območju.

Na občini menijo, da bodo v prihodnje priprave na gradnjo na Bledu normalne in hitreje potekale. Predvidevajo, da bodo jeseni že lahko začeli delati. Pripomnili pa so, da bodo ta stanovanja precej draga. Za zdaj kaže, da bodo stanovanja v Radovljici precej cenejša. Razen tega pa v Radovljici tudi ni takšnih težav z zemljišči kot na Bledu. Hkrati so pojasnili, da bo letos v Radovljici zgrajenih 36 stanovanj in v Bohinjski Bistrici 13.

A. Z.

Vojaški atašeji v Iskri

Včeraj dopoldne so vojaški atašeji, akreditirani v Jugoslaviji, obiskali kranjsko Iskro. Predstavniki podjetja so jih seznanili z organizacijo združenega podjetja in

posameznih tovarn.

Po razgovoru so si ogledali proizvodni proces. Najdlje so se zadržali v obratu avtomatskih telefonskih naprav (ATN).

—jk

Paviljon NOB letos v celoti dograjen?

Med predlogi komisije za proračun pri občinski skupščini Tržič, o katerih so razpravljali odborniki na zadnji seji, so tudi sredstva, namenjena za dokončno dograditev paviljona NOB. Medtem ko so zgornji prostori tega paviljona rabili kot razstavni prostor že celo lansko sezono (prav to možnost je delavska univerza znala lepo izkoristiti za likovno razstavo), pa bo Tržič s spodnjimi prostori pridobil manjšo dvorano za komorne prireditve. Nekatere oblike kulturnega delovanja

bodo šele s tem prostorom lahko prav zaživele. Seveda pa bo dvorana primerna tudi za pomembnejša zasedanja organizacij in za druge prireditve za ožji krog zainteresiranega občinstva. Računajo, da bo prostora za okoli 80 obiskovalcev. Vgradili bodo tudi centralno gretje, kar bo omogočalo celoletno uporabo celotnega paviljona, saj je prav zaradi neogrevanja razstavna dejavnost že letos v zimskem času morala začasno prenehati.

—ok

Občani občine Kranj!

Med 10. in 28. februarjem, ko je v teku javna razprava, se seznanite s predlogom resolucije o gospodarskem in družbenem razvoju občine ter občinskega proračuna za leto 1971 ter k njima dajte svoje pripombe, mnenja ali spreminjevalne predloge

- na zborih volivcev
- v svoji delovni organizaciji
- v svoji krajevni skupnosti ali pri samoupravni skupnosti
- pri družbenopolitičnih organizacijah ali
- pri svojem odborniku, ki ste ga izvolili v občinsko skupščino.

Pripombe, mnenja ali spreminjevalne predloge lahko daste tudi neposredno ustreznemu oddelku občinske skupščine najkasneje do 1. marca 1971.

Kranj, 8. 2. 1971

Skupščina občine Kranj

Nov hotel v Kamniški Bistrici

Kamniško gostinstvo je bilo večkrat predmet kritike zaradi počasnega razvoja. Letos pa se bo le premaknilo na boljše. Ljubljana-transport je že naročila glavni projekt za hotel B kategorije s 120 ležišči. Hotel bodo sezidali ob spodnji postaji žičnice v Kamniški Bistrici, tik ob sami reki Bistrici. Letos bo hotel že pokrit, v promet pa ga bodo izročili 1972. leta.

Prav tako bodo razširili hotel Šimnovec na Veliki planini. Povečali ga bodo za 100 sedežev in 30 ležišč, tako da bo potem skupno 70 ležišč. Z deli bodo začeli spomladi, začeli pa bodo s preureditvijo kuhinje.

Od Šimnovca do Zelenega roba bodo razsvetlili sedežnico za nočno smuko, povečali hitrost sedežnice in uredili smučarsko stezo.

Ob hotelu pri spodnji postaji bodo zgradili 30 garaž. Hotel ob žičnici bo imel odprt in zaprt bazen za kopanje.

J. Vidic

Potrošniški nemir

Devalvacija je tudi v kamniški občini povzročila potrošniško mrzlico, ki pa se počasi ohlaja. »Skoraj neverjetno je, koliko občanov v tem zimskem času kupuje cement, gradbeno železo in drugi gradbeni material,« je izjavil Danilo Cerkenik, direktor trgovskega podjetja Kočna

Kamnik. Povedal je tudi, da je njihovo podjetje januarja prodalo za polovico več blaga kot januarja lani. Očitno je to znamenje, da se ljudje bojijo nadaljnje podražitve. Sicer pa smo ta pojav zabeležili tudi ob reformi 1965. leta, potem pa se je spet vse umirilo.

J. Vidic

Obrat Modnih oblačil v Bohinjski Bistrici

Razmere se izboljšujejo

Industrija konfekcije Modna oblačila Ljubljana je bila ustanovljena pred 17 leti. Danes ima to podjetje, ki je trenutno še pod prisilno upravo, svoje obrate v različnih krajih Slovenije. Eden takšnih obratov je tudi v Bohinjski Bistrici.

Ta obrat je bil ustanovljen 1964. leta. Podobno kot drugod je tudi ta obrat podjetje ustanovilo med drugim tudi zato, ker v bohinjskem kotu takrat in tudi še danes ni kaj dosti izbire za zaposlitev ženske delovne sile. Na začetku je bilo le pet zaposlenih. Po dveh preselitvah in izgradnji moderne proizvodne hale v Bohinjski Bistrici je danes v tem obratu že okrog 100 delavk. V prihodnje pa jih nameravajo zaposliti še nekaj.

Obratovodja Ciril Zorman nam je povedal, da so najprej izdelovali lahko konfekcijo. »Vse na novo zaposlene delavke so se namreč morale najprej priučiti. Redke so bile, ki so imele kvalifikacijo. Mnoge so se zaposlile v obratu, ker drugje niso dobile službe. Po nekaj letih smo zato lahko prešli že na izdelovanje zahtevnejše konfekcije, danes pa izdelujemo predvsem športno konfekcijo, namenjeno za izvoz.«

»Kako pa so se v vašem obratu pokazale težave, ki jih je imelo podjetje lani?«

»Največja težava so bili osebni dohodki. Nekaj časa so bili namreč 80-odstotni in takrat so mnoge delavke zelo slabo zaslužile. Sedaj je že bolje. Poprečni osebni do-

hodek v obratu je trenutno med 800 in 900 novimi dinarji, s pravilnikom pa je zagotovljen tudi minimalni osebni dohodek, ki znaša 500 dinarjev. Kaže, da se bomo izkopali iz težav in takrat bomo lahko uredili v obratu tudi družbeno prehrano in odobrili regrese za dopuste.«

V obratu Modnih oblačil v Bohinjski Bistrici delajo na eno izmeno. Mimogrede povedano — poprečna starost zaposlenih delavk je okrog 20 let. Ena največjih težav v tem obratu pa je pomanjkanje kvalificirane delovne sile.

»Zaradi izvoza (pa tudi sicer) najbolj skrbimo za kvaliteto izdelkov. To pa je včasih težko; dokler niso delavke priučene. Kaže tudi, da se bomo v prihodnje še nekaj časa srečevali s tem problemom, saj na bohinjskem področju ni moč dobiti kvalificirane moške delovne sile, ki bi jo potrebovali,« je končal Ciril Zorman.

A. Ž.

Računi še niso čisti

V tovarni Titan v Kamniku smo povprašali, kako bo devalvacija dinarja vplivala na gospodarsko moč in politiko njihovega podjetja. Na to vprašanje je inž. Dušan Sila, direktor, odgovoril:

»Naše podjetje letno iz zahodnih držav uvozi za približno 70 do 80 milijonov starih dinarjev reprodukcijskega materiala. Obenem pa letno izvozimo na zahodno tržišče za okrog milijon dolarjev.

Skoraj vsi izvozniki smo imeli doslej določene olajšave. Tako na primer izvozniki nismo dobili za dolar 1250 S din, kolikor je znašal uradni tečaj, temveč 11, 16 ali 22 odstotkov več. Federacija je izvoz nekaterih izdelkov več, druge pa manj podpirala. Mi smo za en dolar vrednosti izvoza dobili 1450 ali pa 1520 S din. Po devalvaciji so te

premijske manjše, tako da bomo dobili za dolar vrednosti izvoza 1550 ali pa 1660 S din. Seveda pa bomo morali tudi toliko več odšteti za devize, ki jih potrebujemo za nakup reprodukcijskega materiala v tujini.«

Na vprašanje glede letošnjega gospodarskega načrta podjetja pa je inž. Dušan Sila odgovoril:

»Ne predvidevamo povečanje obsega proizvodnje, pač pa večjo produktivnost. Nadaljevali bomo z investicijsko izgradnjo v livarni in v obratu za proizvodnjo ključavnice. Lani smo naredili novo uvozno cesto in parkirni prostor za 100 avtomobilov. V podjetju je zaposlenih 48 odstotkov žensk, povprečni osebni dohodek pa znaša mesečno 131.000 S din.«

J. Vidic

DA, tako!

Modni kreditna banka

V obratu Modnih oblačil v Bohinjski Bistrici izdelujejo predvsem športno konfekcijo za izvoz. — Foto: A. Zalar

Loški rezervisti in obramba

Škofjeloški rezervisti so pred dnevi končali z izpiti o poznavanju veščin. Od sredine decembra so pred enotno komisijo odgovarjali na vprašanja civilne zaščite, o oborožitvi in sestavi tujih armad, o aktivnosti tujih obveščevalnih služb in organizaciji naše JLA ter o pomenu teritorialnih enot v sklopu celotne organizacije ljudskega odpora pri nas.

Organizatorji so ob zaključku zadovoljni tako z udeležbo kakor tudi z dokazano sposobnostjo na teh izpitih. Znanje na izpitih je bilo plod dobrih priprav. Tako so v žirih sami organizirali skupno učenje in pogovore o nakaznem gradivu, prav tako so skupinsko preučevali določeno snov v Gorenji vasi, v Škofji Loki in drugod.

Občinski odbor RVS skupno z odsekom za narodno obrambo pa imata že pripravljen nov cikel predavanj, s katerim bodo nastopali po krajevnih združenjih to pomlad, jeseni pa bodo organizirali nove izpite. Tako se re-

zervisti spotoma seznanijo z novo tehniko sodobne oborožitve in se ob veščinah strategije in taktike usposabljaajo za morebitne potrebe naše obrambe.

V cilju načrtne krepitve obrambnih vrst so se v sredo, 3. februarja, sestali v Škofji Loki tudi člani komandnih vodstev vseh enot njihovega škofjeloškega teritorialnega odreda. Kritično so ocenili njihovo delovanje v lanskem letu ter sprejeli smernice letošnje aktivnosti. Zlasti so poudarjali potrebo večjega sodelovanja z družbenimi, telesnovzgojnimi in drugimi organizacijami, z mladino, s strelci itd. Predsednik občinske skupščine Zdravko Krivina, ki je poleg gostov iz republike in občinskih organizacij sodeloval na posvetu, je vse udeležence povabil tudi na zakusko in tovariško kramljanje ter izmenjavo mišljenj o kadrovskih, organizacijskih in drugih težavah pri usposabljanju te teritorialne obrambne enote.

K. M.

Oddelek za gospodarstvo in finance pri skupščini občine Tržič

razpisuje

v skladu z določbami zakona o prometu z zemljišči in stavbami (Uradni list SFRJ, št. 43.65, 57/65 in 17/67), po sklepu sveta za družbeni plan in finance SO Tržič od 29/12-1970

JAVNI NATEČAJ

za prodajo družbene stavbe — bivši kulturni dom s prizidkom v Kovorju, na zemljišču, parc. št. 106/2 k.o. Kovor, skupaj s pravico uporabe družbenega zemljišča, parc. št. 106/2 k.o. Kovor stavbišče in dvorišče v izmeri 336 m².

Izključna cena za stavbi in za pravico uporabe zemljišča je 118.294 din (stoosemnaest tisoč dvestoštiriindevetdeset din).

Vse stroške v zvezi s prenosom lastninske pravice na stavbah in pravice uporabe zemljišča (davek na promet nepremičnin in pravic, stroški sodnega postopka itd.) plača tisti, ki bo pridobil lastninsko pravico in pravico uporabe.

Javni natečaj se bo izvedel z zbiranjem pismenih ponudb. Ponudbe bo odprla in javno pregledala posebna komisija dne 1/3-1971 v pisarni referata za premoženjsko pravne zadeve SO Tržič. Odpiranju ponudb ponudniki lahko prisostvujejo.

Ugodnejši ponudnik je tisti, ki ponudi višjo ponudbeno ceno.

Ponudba mora vsebovati:

- podatke o ponudniku
- predmet
- znesek, ki ga ponudnik ponuja
- potrdilo o vplačani varščini, v višini 10 % od izključne cene, to je 1.183 din.

Varščina se nakaže na račun sredstev komunalnega prispevka SO Tržič, št. 5152-781/3. Varščino udeležence natečaja izgubi v korist sredstev, če odstopi od ponudbe, ko je v natečaju že uspel.

Udeležencu, ki uspe na natečaju se bo vplačana varščina upoštevala pri plačilu izlicirane cene, ostalim pa bo vrnjena.

Ponudbe je treba poslati v zapečateni ovojnici na naslov: SO Tržič, oddelek za gospodarstvo in finance, s pripisom »Za javni natečaj za prodajo stavb«, najkasneje v 15 dneh po objavi. Ponudbe, ki bi prispele po tem ročju na pošto, ne bodo upoštevane.

V hotelu Creina v Kranju so se na tridnevem sestanku zbrali člani programskega odbora Jugoslovanske radiotelevizije. Beseda je tekla o blejskem televizijskem festivalu 71, o mednarodnem televizijskem sodelovanju, o velikih športnih dogodkih na TV, o pripravah na izbor za popevko Evrovizije in pripravah za kongres samoupraviteljev v Sarajevu. Razpravljali so tudi o kodeksu ekonomsko-propagandnih oddaj.— L. M. — Foto: F. Perdan

Za krepitev krajevnih samouprave

Krajevne skupnosti v kamniški občini so v obdobju od 1965, ko je bila z uvedbo prvega krajevnega samoprispevka postavljena materialna osnova za njihovo delovanje, do danes napravile velik korak naprej s tem, da je vsako leto več občanov vplivalo na reševanje skupnih problemov v občini. Tak interes in vpliv je predvsem posledica vedno večje zavesti občanov, da lahko z lastnimi sredstvi v obliki krajevnega samoprispevka, dopoljenimi s sredstvi delovnih organizacij in proračuna občine uspešno urejajo svoje skupne potrebe. To je splošna ugotovitev nedavne seje občinske konference socialistične zveze Kamnik. Na seji je bilo navzočih 50 občanov; poleg članov konference so se seje udeležili tudi predsedniki svetov krajevnih skupnosti in Franc Kimovec-Ziga, član predsedstva republiške konference socialistične zveze.

Po referatu Franca Svetelja »Za hitrejši razvoj krajevnih skupnosti« je v razpravi sodelovalo 16 članov konference.

Lojze Janežič, predsednik krajevnih organizacij SZDL iz Komende, se je zavzemal za politično akcijo socialistične zveze pred referendumom za uvedbo samoprispevka. »Ugotoviti moramo vzroke, zakaj je bil na prejšnjem referendumu v nekaterih krajih dosežen slabši uspeh. O tem se moramo pogovoriti z občani.«

Oskar Grzinčič, predsednik KS Kamnik, je menil, da bi se morala sredstva, ki jih zbirajo občani s samoprispevkom, obrestovati vsaj 1 odstotek. »To niso proračunska sredstva, ampak združena sredstva občanov,« je pribil Grzinčič.

Anton Podbevšek iz Tuhinja pa je dejal, da se brez samoprispevka dela krajevnih skupnosti sploh ne more več zamisliti. Ta izjava bo razumljiva, če povem, da so do konca 1970 v kamniški občini s samoprispevkom zbrali 594 milijonov S din (planirana

vsota za tri leta pa je znašala 439 milijonov). Od tega je bilo za cesto Kamnik-Motnik porabljenih 235 milijonov S din. 37 milijonov S din so krajevne skupnosti prispevale za gradnjo šol, 321 milijonov S din pa je bilo na voljo krajevnim skupnostim za urejanje komunalnih potreb na svojem območju.

V kamniški občini občani doslej plačujejo 2 odstotka od čistega osebnega dohodka za samoprispevek, sedaj pa se zavzemajo, da bi plačevali le 1 odstotek za dobo petih let.

O tem bodo občani odločali na referendumu prve dni aprila letos.

J. Vidic

Jeseniška SZDL o sredstvih javnega obveščanja

Predsedstvo občinske konference SZDL na Jesenicah je na zadnji seji razpravljalo o vplivu sredstev množičnega obveščanja (Glas, lokalni radio, Zelezar) v občini. Člani predsedstva so menili, da bi morala imeti SZDL kot množičnejša družbena organizacija vpliv na oblikovanje politike javnega obveščanja. Zato so imenovali posebni iniciativni odbor, ki ima več nalog.

Najprej bo pripravil pregled razširjenosti Zelezarja,

jeseniškega radia in Glasa v občini in skušal ugotoviti, kako omenjena sredstva obveščanja sledijo družbenopolitičnemu in gospodarskemu utripu občine. Odbor bo prav tako pripravil predlog za stalni organ občinske konference SZDL (nekakšen tiskovni svet ali svet za obveščanje), ki bo sproti zasledoval informacije o dogajanju v občini in z uredništvom omenjenih ustanov iskal možnosti za še boljše in dolednejše obveščanje. —jk

Dogovor o štipendiranju in kreditiranju

Pisali smo že, da je predsedstvo občinskega sindikalnega sveta v Radovljici minuli četrtek obravnavalo predlog za sklenitev družbenega dogovora o štipendiranju in kreditiranju učencev in študentov. Tako je bil v občini že ustanovljen odbor za pripravo družbenega dogovora. Odbor vodi tajnik občinskega sindikalnega sveta, v njem pa sodelujejo tudi predstavniki mladine, temeljne izobraževalne skupnosti, zavoda za zaposlovanje, zveze združenj borcev, socialistične zveze in občinske skupščine.

Predsedstvo je podprlo tudi predlog za ustanovitev skupnosti učencev in študen-

tov. To nalogo bo prevzela občinska konferenca zveze mladine. Ta je o tem tudi že pripravila predlog.

Novo izvoljeni odbor za pripravo družbenega dogovora bo zdaj najprej pripravil analizo dosedanjega štipendiranja. Izdelal bo tudi izhodišča in merila za sklenitev dogovora. Razen tega bo odbor sklical na posvet vse štipendiste iz delovnih organizacij in se z njimi, predstavniki izobraževalne skupnosti in zavoda za zaposlovanje dogovoril o enotnem štipendiranju in kreditiranju. Razen tega nameravajo v radovljiški občini ustanoviti tudi študijsko posojilni center. A. Ž.

**veleblagovnica
namo
ljubljana**

Gospodinjski teden od 4. do 15. 2. 1971

10-odstotni popust

posteljina, volnene odeje, prešite odeje, posteljna pregrinjala, zavese, prti, serviet, brisače, frotir, dekorativno blago, pohištveno blago, preproge, tekači, obloge za tla, PVC prti, perje in puh.

10-odstotni popust VSE VRSTE KUHINJSKEGA POHISTVA

5-odstotni popust HLADILNIKI GORENJE (VSE VELIKOSTI)

30-odstotno znižanje

UVOŽENIH (ITALJANSKIH) VISEČIH LESTENCEV

Prodaja tudi na kredit in tuja plačilna sredstva.

**blagovnica
namo
škofja loka**

Posledice devalvacije

Prvi, vendar dokaj točni podatki so pokazali, da je slovensko gospodarstvo zaradi devalvacije izgubilo okrog 15 milijard starih dinarjev. Na videz to sicer ni tako velika številka, vendar pa je dokaj relativna, ker tega zneska ne moremo razdeliti na vse gospodarske organizacije. Znano je namreč, da so v Sloveniji največ izgubile železarne, tekstilna industrija, kemična, gumarska, živilska, industrija gospodinjskih aparatov, industrija usnja in še nekatere. Po drugi strani pa imamo nekatere, ki so tudi pridobile. Po mnenju republiškega sekretariata za gospodarstvo so to: barvna industrija, usnjena in kovinska galanterija, zraven pa sodijo tudi nekovine. Vendar je tudi to dokaj okvirna ugotovitev, kajti med tistimi, ki so izgubili ali pridobili, so tudi podjetja, kjer so podatki tudi obratni.

Ko je na ponedeljkovem posvetovanju predstavnikov gorenjskih občin in družbenopolitičnih organizacij v Kranju o tem govoril republiški sekretar za gospodarstvo Andrej Levičnik, je dejal, da se ob izgubi slovenskega gospodarstva nehoti vsiljuje vprašanje, kdo bo to plačal in seveda kako pokriti nastale materialne posledice. To vprašanje je še toliko aktualnejše, ker se bodo nekatera podjetja ali pa celotne panoge znašle v težavah. Ena od možnosti je, da bi posameznim organizacijam priskočil na pomoč republiški sklad skupnih rezerv. Zato je že izdelan okvirni predlog oziroma seznam tistih, ki jim bo vsekakor treba pomagati. Jasno pa je, da republiški sklad ne bo mogel sanirati vseh težav. Torej bo potrebna razbremenitev gospodarstva v občinah in kar je prav tako pomembno: tudi prizadete gospodarske organizacije (in vse druge) bodo morale preučiti realnost zastavljenih programov in najti rešitve za večjo produktivnost.

Največja nevarnost je, da bi podjetja ali panoge, ki so se nanašale v še posebno težkem položaju, rešitev le-tega skušale iskati v večjih cenah. Če bi se tovrstni pritiski uresničili, potem bomo kaj hitro zmanjšali učinkovitost sedanje devalvacije. Treba bi bilo torej čimdlje zadržati sedanje cene, hkrati pa je tudi zadnji čas, da postanejo znani tudi drugi ukrepi (ti so že nekaj časa napovedani in jih gospodarstvo že težko pričakuje), ki bodo omogočili prilagoditev oziroma uskladitev.

O tem so še posebno kritično spregovorili v razpravi na ponedeljkovem posvetu. Poudarili so, da je v sestavi slovenskega gospodarstva ob sedanji devalvaciji še posebno prizadeto gorenjsko. Prav tako pa se poraja bojazen, da v razbremenjevanju gospodarstva konkretno občine ne bodo mogle kaj dosti ukrepati. Zakaž? Na eni strani so namreč pred nami napovedane podražitve električne energije, prometa, nafte in derivatov in PTT storitev, ki bodo (če ne bodo skrbno pretehtane in utemeljene) sprožile verigo postopnih zviševanj cen. Ob tem nastaja težava, da pravzaprav niti ni znano, kolikšne bodo posledice. Na drugi strani pa obstaja bojazen, da bodo občine ob sedanjih predpisih in bodočih ukrepih ostale pri razbremenjevanju nemočne. Če bodo namreč hotele zagotoviti predpisana ali druga nujna sredstva, bodo marsikje proračuni in druge možnosti izčrpani. Prav zato so na posvetu glede tega izrazili nezadovoljstvo in poudarili, da je ob stališču, da morajo vse družbenopolitične skupnosti sprejeti ukrepe za razbremenitev gospodarstva, treba omogočiti in čimprej sprejeti pogoje za takšno vsestransko razbremenjevanje.

A. Zalar

Z otvoritvijo snack bara na Krvavcu je podjetje Aerodrom Ljubljana—Pula poskrbelo za boljše počutje smučarjev in drugih obiskovalcev. — Foto: F. Perdan

Nov gostinski objekt na Krvavcu

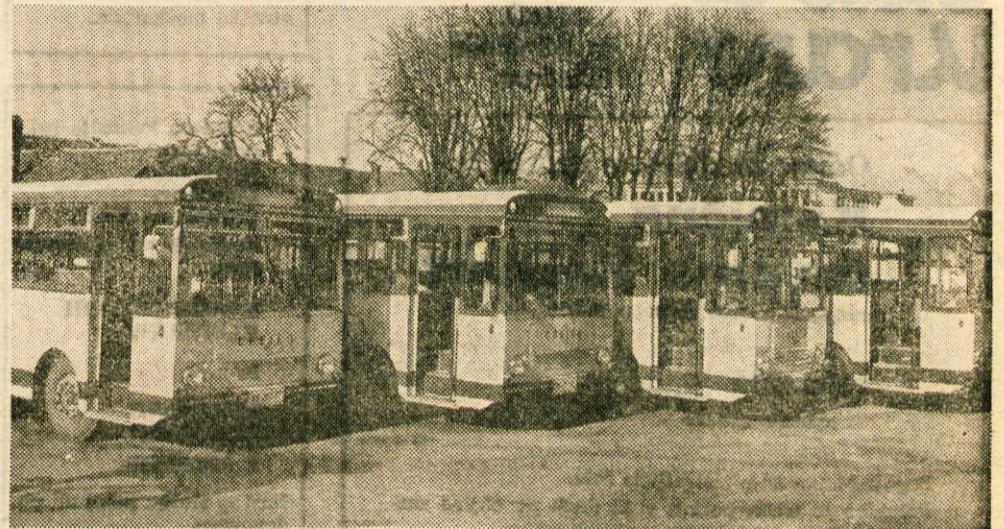
Podjetje Aerodrom Ljubljana — Pula, ki je nekaj dni pred novim letom prevzelo dom na Krvavcu in hotel na Smarjetni gori, je v petek dopoldne na Krvavcu zraven brunarice odprlo še en gostinski objekt, ki bo pripomogel k boljšemu počutju številnih smučarjev in k hitrejšemu turističnemu razvoju Krvavca nasploh. Podjetje je namreč odprlo nov snack bar, v katerem bodo postregli

obiskovalcem s 150 obroki na uro. Nad restavracijo pa so uredili tudi štiri dvoposteljne sobe s kopalnico.

Na otvoritvi so se zbrali številni turistični delavci iz Kranja in Gorenjske ter predstavniki kranjske občinske skupščine. Ob tej priliki pa so ugotovili, da bo treba čimprej skleniti, kako v prihodnje razvijati ta že sedaj dobro poznani smučarski center na Gorenjskem. Predvsem

se bo treba odločiti kako bo z dostopom na Krvavec. Znano je namreč, da bo aprila letos poteklo dovoljenje za obratovanje sedanje žičnice. To pomeni, da je dostop na Krvavec rešen le še za to sezono. Nekateri se namreč zavzemajo za cesto, drugi pa za gradnjo nove žičnice. Časa ni več veliko in škoda bi bilo, da bi na rešitev tega problema pozabili.

A. Z.

Štiri nove avtobuse je podjetje Creina kupilo za mestni oziroma lokalni promet.

Kmetijstvo v luči koncepta vseljidskega odpora

Koncept vseljidskega odpora, ki ga je osvojila že ljudska oblast v času NOB in smo ga oblikovali nadalje med razvojem naše socialistične družbe, narakuje slehernemu posamezniku, kot tudi družbenopolitični instituciji SFRJ, da se aktivno vključi vanj s svojimi pravicami in dolžnostmi. To pomeni, da morajo biti prisotne pri oblikovanju vsakega razvojnega programa v naši družbi tudi komponente, ki sodijo v okvir neposrednih sestavin takega koncepta. Motreč to vprašanje skozi prizmo doktrine NOB in možnosti realizacije koncepta vseljidskega odpora v naših razmerah, se nam poraja kot eno od osnovnih vprašanj materialno zaledje takega koncepta. Osnovni cilj naših razvojnih programov je prav gotovo izboljšati materialno osnovo družbe, ki bo v prihodnje služila kot izhodišče za še hitrejši razvoj. To velja za vse veje gospodarstva in še posebej za kmetijstvo. Če pa bomo pri programiranju razvoja kmetijstva pozabili na njegovo vlogo v okviru kon-

cepta vseljidskega odpora, nam utegne to močno škodovati. Na pomanjkljiv odnos naših družbenopolitičnih činiteljev do kmetijstva pa meri več kazalcev. Četudi se je v zadnjih petindvajsetih letih močno spremenila struktura našega gospodarstva, to še ne more biti in ni edino izhodišče materialne baze koncepta vseljidskega odpora. Res je, da se je gospodarstvo prevesilo na stran industrije v primerjavi s kmetijstvom, vendar pa zaradi tega ne smemo zanemarjati slednjega. Nasprotno, čim manjši odstotek prebivalstva se ukvarja s kmetijstvom, tem bolj je treba skrbeti za njegov delež v okviru koncepta vseljidskega odpora. Ne le zaradi možnosti eventualnih izjemnih stanj, temveč še bolj zaradi potrebe za enakomeren družbeni razvoj, poleg tega pa uspešen razvoj družbe pogojuje tudi ploden koncept odpora. Treba pa je misliti tudi na nekatere konkretne oblike delovanja kmetijstva v izjemnih pogojih, kajti to je gospodarska panoga, ki potrebuje določene posebne predpo-

goje za razširjeno reprodukcijo. Če vzamemo za primerjavo živinorejski obrat v mirnem času, se njegov pomen močno spremeni za časa eventualne okupacije. V tem primeru živali obrata lahko izkoristimo, porazdelimo med prebivalstvom ali uničimo, toda vprašanje razširjene reprodukcije črde v novih pogojih terja posebne rešitve. Pri razreševanju tega vprašanja je pomembna stopnja razvisti kmetijstva nasploh in še posebej njegovih celic zunaj večjih naselij ter osrednjih komunikacij. In naša naloga je skrbno predvideti tudi takšne možnosti ter v razvojnih načrtih kmetijstva upoštevati tudi elemente, ki sodijo v okviru koncepta vseljidskega odpora in ugodno vplivajo na njegovo izvedljivost. Zato je nujno, da posvetijo družbenopolitični organi Gorenjske več pozornosti razvoju kmetijstva in živinoreje na Gorenjskem, čeprav je trenutno zaposlenih na tem področju le približno 10—15 % prebivalstva. Ali pa zato še tem bolj!

dr. S. Bavdek

KAJ JE PISAL

Gorenjec

PRED SEDEMDESETIMI LETI

Se vedno imamo pred seboj »Gorenjca« od dne 9. februarja 1901 — natanko smo pregledali vse članke in vesti, a nikakor nismo našli kake besedice o obletnici dneva Prešernove smrti v Kranju. Torej je pesnik le prav povedal, ko je napisal v svoji Elegiji: »Kranjc, ti le dobička išeš« — »kar ti bereš, kar ti pišeš, mora dati gótov d'nar!«

Zato — vsaj v tem zapisu — »Gorenjca« res ne kaže hvaliti. In niti tega ne moremo reči, le kje so bili tedaj kranjski gimnazijski profesorji, če se že prezaposleni izdajatelj — tiskar ni utegnil spomniti na Prešerna? Kajti dandanašnji ni nič boljše: V Kranju imamo stotine profesorjev v šolah različnih stopenj — zelo zelo redki pa so, ki pomagajo v ljudskoprosvetnem delu v mestu ali na podeželju. To sem upravičen reči, ker mi kot predsedniku DPD Svobode na Primskovem pri Kranju ni in ni mogoče dobiti sodelavcev iz vrst prosvetnih delavcev. Zvesto pa mi pomagajo preprosti delavci, rokodelci, mehaniki, šoferji, gospodinje, gasilci... Ti vrli ljudje gotovo ne iščejo dobička, najbrž tudi slave ne. Stotine profesorjev pa tudi skoro vsa — vsaj tisočglava — kranjska tehniška inteligenca stoji ob strani in se neustrašeno bori za svoje položaje in dohodke... Za družbeno delo ji ni mar, le posmeh ima za zagnanost nekuih ljudi, ki pa vendarle — kot poslednji Mohikanci — še varujejo lučico ljudske prosvete, da zares ne ugasne.

Torej kranjskim gimnazijskim profesorjem izpred sedemdesetih let nobenega očitka! Saj tudi sedaj, ko imamo v Kranju celo rajdo šol, ni drugače...

Vem, ta resnica boli — pisca najbrž bolj kot prizadetega bralca; zato raje pogledjmo, kaj je še pisal »Gorenjec« v številki, ki bi morala biti prešernovska?

Prestolni govor cesarja Franca Jožefa se je dotaknil tudi nacionalnih problemov v stari Avstro-Ogrski. Med drugim je reklo cesarsko veličanstvo:

Jezikovno vprašanje smatramo kot zadevo, ki se bliža vsestransko zadovoljivi rešitvi kot akt pravičnosti in državne rezone. Moja vlada se bo trudila, da se v tem oziru napravi red in dolžna je zagotoviti jezikovno jednotnost v gotovih krogih uprave in ohraniti vse stare uredbe.

Ni bila pa v prestolnem govoru niti omenjena enakopravnost narodov in avtonomija dežel, kar so slovanski

poslanci najvztrajneje zahtevali.

Iz Gorij poročajo, da je imelo Bralno društvo svoj občni zbor in sklenilo odpo vedati »Novi list«, ker je sramotno pisal o učiteljih. Društvo je tudi ogorčeno, ker se v domu, ki je namenjen kulturi, kot jež iz basni razteza konsumno društvo s svojimi skladišči in trgovino. Zato so sklenili, občutno mu zvišati najemnino.

Tudi ta reč ni nič novega. Vsaj na Primskovem pri Kranju je nekaj podobnega. Tu ni in ni mogoče urediti zadeve z lastništvom zadružnega doma. Delo vseh družbenopolitičnih in kulturnih organizacij je zato okrnjeno. Neprofesionalni družbeni delavci, ki še vztrajajo kot neplačani amaterji v raznih dejavnostih, ki se odvijajo v zadružnem domu, tega problema sami ne morejo rešiti. To je stvar določenih strokovnih služb pri občinski skupščini. Ker pa se rešitev te pereče stvari iz leta v leto odlaš — je osip družbenih delavcev in amaterskih ljudsko-prosvetnih delavcev iz dneva v dan večji.

Novičar je v svojo rubriko uvrstil tudi osebno vest:

Na Dunaju se je dne 7. t. m. poročil g. Leon baron Baillon s Kokrice z gospico Josipino Kohn, hčerjo g. Feliksa Kohna, viteza c. kr. avstrijskega Franc Jožefovega reda, komendantorja kraljevskega španskega reda Izabele katoliške itd.

Ostanimo brez komentarja k tej imenitni gosposkosti na Kokrici...

Zivega metulja nam je prinesel minuli teden prijatelj našega lista. Vjel ga je na oknu svoje sobe.

Torej je bilo tudi pred sedemdesetimi leti tako lepo vreme v začetku februarja.

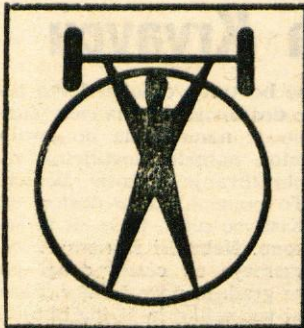
Planinsko društvo Kranj je imelo v začetku l. 1901 kar 88 članov. V načrtu so imeli zgraditev planinske kočice na Storžiču. 26. julija 1900 so bili pri otvoritvi Češke kočice pod Kočno. Med drugimi izleti so napravili tudi pohod na Višarje, kjer se je zanje brala posebna slovenska maša. — To smo prebrali v poročilu o društvenem občnem zboru.

Preddvorska občina je imela ob koncu l. 1900 natanko 1321 prebivalcev.

In še kriminalna vest iz številke, ki bi morala biti vsaj malo prešernovska, a ni niti za sled:

Zabodel je v ponedeljek zvečer blizu mosta na Hujah Janez Konec kamnoseškega pomočnika Jožefa Skofica z Jame, ki je bil na mestu mrtev.

Č. Z.

**Sava
Kranj**

**50
LET**

industrija
gumijevih,
usnjenih
in kemičnih
izdelkov

Odbor za delovna razmerja
**Kemične
tovarne Podnart**

razglašja prosto delovno mesto

referenta

za splošne zadeve

Pogoj: 2-letna administrativna šola.

Ponudbe je treba poslati v 15 dneh po objavi razglaša.

**TELESNOVZGOJNO
DRUŠTVO KRANJ**
Kranj, Benedikova 12

**TRADICIONALNA
MASKARADA**

v domu Partizana
v Stražišču
bo 20. 2. 1971 ob 20. uri.

Maske dobrodošle in
nagrajene.

Rezervacije sprejema gostilna Benedik v Stražišču, telefon 22-888. V nedeljo, 21. februarja ob 15. uri bo otroška maskarada.

Razpisna komisija pri
podjetju
MONTER
Ljubljana,
Celovška c. 180/b
razpisuje več delovnih
mest

**KVALIFICIRANIH
KLEPARJEV**

in

**PRIUCENIH
DELAVCEV**
v kleparstvu.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Tudi mladi pevci Akademskega komornega zbora iz Kranja so prišli počastiti spomin pesnika dr. Franceta Prešerna. Na obletnico smrti so zapeli pred njegovim nagrobnikom. — M. S. — Foto: F. Perdan

Kako potekajo prireditve v spomin Prešernovega smrtne dne?

Ker je bil Kranj poslednja pesnikova življenjska postaja, smo se že pred leti dogovorili, da bomo okvir prireditve v počastitev slovenskega kulturnega praznika razširili na ves teden okrog osmega februarja.

Zato danes le registriramo nekatere kulturne prireditve, ki so se že zvrstile v teh dneh na področju kranjske občine.

V Naklem je prosvetno društvo že 4. t. m. pripravilo intimno slovesnost. Mladi recitatortji so izvrstno prikazali lepoto Prešernovega Krsta pri Savici.

V Kranju se je 5. t. m. začel teden slovenske drame, ki pa je uokvirjen v letošnji Prešernov teden. Predstava Prešernovega gledališča »Hlapci«, ki je bila hkrati počastitev 40-letnice gledališkega dela igralca in režiserja Mirka Cegnarja, je zelo lepo uspela. Podpredsednik občinske skupščine prof. J. Sušnik je v uvodnem nagovoru poudaril, da gledališki teden sodi v letošnje prešernovske slovesnosti v Kranju. — In še pripomba: povabljeni, ki ne utegnejo priti na predstavo, naj bi brezplačne vstopnice, ki jih dobe hkrati z vabilom, vsaj vrnili — da bi jih potem dobili ljudje, ki radi pridejo v gledališče. Ta vpljudna navada — če ne utegneš, da s prijazno zahtavo vrneš vstopnice — je razširjena po vsem civiliziranem svetu. Zakaj se ne bi tudi pri nas ravnali po tej kulturni šegi? Potem ne bi bilo več mučnih vrzeli — praznih sedežev — po vsem parterju, posebno v prvih

vrstah... In tudi to bi bilo prav, če bi obiskovalci vsaj takih slovesnih predstav, kot je bila v petek, 5. t. m., bili primerno oblečeni, sicer ne v smokingih in frakih, a vsaj temno, kot za kulturne večerne prireditve. Fantje v pisanih jopah spadajo pač bolj na nogometne stadione. Ali nihče mladine ne pove kake besede o lepem vedenju in primernem oblačenju? Saj s takim omalovaževanjem le žalimo trud nastopajočih. Če se za k maši verniki spodobno oblečejo, zakaj se ne bi tudi mi, za h kulturnim prireditvam, ki so — recimo nekake — naše maše, ne bi spodobno oblekli?

Na Kokrici je bil v soboto, 6. t. m., zvečer v kulturnem domu vokalni koncert združenih pevskih zborov z Bele, Kokrice, Primskovega in Stražišča. Program je bil prepleten z recitacijami Prešernovih pesmi. — O koncertu samem bomo še poročali.

Na Jezerskem je prosvetno društvo 6. in 7. t. m. uprizorilo Cankarjevo »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. O nadvse uspeli predstavi, ki jo bodo vrli Jezerjani še ta teden ponovili pri sv. Primožu in v Železni Kapli na Korškem, bomo prav tako še poročali. Saj predstava pomeni resničen dosežek amaterske igralske skupine v kraju, ki je daleč od kulturnih centrov.

Lepo bi bilo, če bi tudi kinematografski program bil vsaj v Prešernovem tednu v Kranju nekoliko bolj kulturn — saj smo vedno trdili, da je film kulturna zadeva. Tako pa se nam 8. februarja ponuja v kinu Center ameriški western »Jezdec maščevalec«, v kinu Storžič pa nemška limonada »Sirota s čudovitim glasom«...

Č. Z.

Slikarji amaterji s Kokrice razstavljajo

Da bi popestrili praznovanja slovenskega kulturnega praznika, se je KUD Storžič iz Kokrice odločil organizirati razstavo domačih slikarjev amaterjev. V prostorih kulturnega doma so razstavljeni izdelki domačinov Lojzeta Dežmana, Karla Pesterja, Franca Likarja in Karoline Jakun. Dežman razstavlja tudi nekatere izdelke iz gline. Pred štirim leti, 1967. leta, so takšno razstavo na Kokri-

ci že organizirali, vendar je takrat sodeloval le Lojze Dežman. Takšne razstave namestavljajo prireditve tudi v prihodnje, saj zanimanja za kulturne prireditve na Kokrici ne manjka.

Lojze Dežman nam je povedal, da bi amaterji iz Kokrice radi razstavljali tudi druge, vendar bi morali najti strokovnjaka, ki bi izdelke strokovno ocenil in izbral le najboljše. —jk

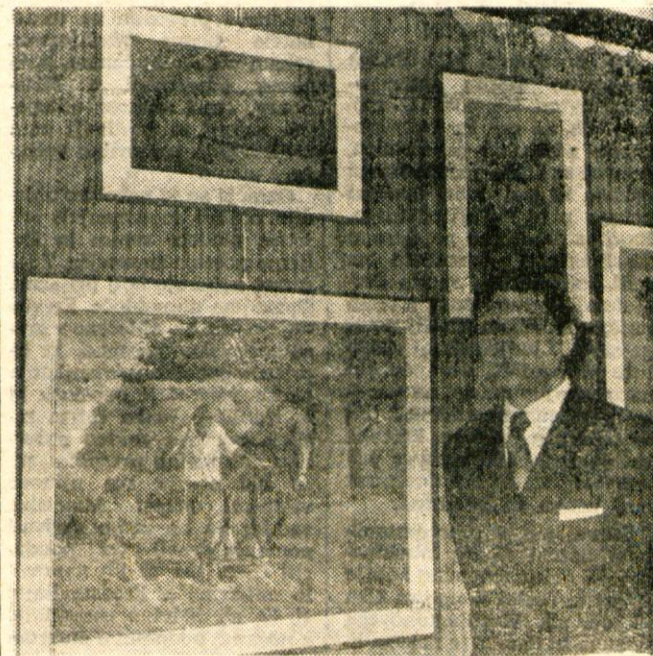
Tržiška mladina v Prešernovem tednu

V pripravah za organizacijske oblike kulture v bodoči kulturni skupnosti v Tržiču žal pozabljajo, da je kultura še najmanj organizacija, da se tisti živi utrip kulture v nekem kraju čuti drugje. Na tako razmišljanje nas napoti dejstvo, da letos niso pripravili niti Prešernove proslave, najsi bo že v kakršni koli obliki. Ali pa smo že tako daleč, da zadoštuje podelitev Prešernove nagrade enemu (nedvomno zaslužnemu) kulturnemu delavcu in zaključno predvajanje Duletičevega filma Na klancu kulturnim potrebam »malega mesta«. To resnično ogorčenje izveni prav zato, ker tako kulturniške institucije in amaterske organizacije na tihem že izračunavajo, koliko sredstev več jim bo za kulturo (katero kulturo?) prineslo republiškega pol odstotka.

Ob tem razočaranju je vendar zagorela kot tista luč v učiteljevem oknu v Cankarjevem romanu Na klancu zavzetost vsaj šolske mladine. Po vseh osemletkah so uredili vitrine (na Bračičevi šoli panó s fotografsko povečavo rokopisa nekaterih Prešernovih pesmi, izdali so posebno številko Stezic za Prešernov dan, na Grajzerjevi pa gradivo o tržiških rojakih, ki so zaorali kulturno ledino pri Slovencih: Da-

mascenu Devu in Prešernovih sodobnikih Ignacu Holzaplflu, čbeličarju, in Petru Hicingerju, sodelavcu Bleiweisovih Novic, za kar je večino dokumentacije ljubeznivo odstopil lokalni muzej), na vseh treh šolah prav v tem času poteka tekmovanje za Prešernovo brašno značko, pripravili pa so tudi interne proslave. Med njimi omenjamo predvsem tisto, ki bo v petek na osnovni šoli heroja Grajzerja. V goste so povabili namreč pevski zbor mladih pevcev iz Podnarta, pošolske mladine: delavcev, kmetov, uslužbencev in študentov, ki jih družijo ljubezen do petja. Zbor se je uveljavil že z več kot 50 samostojnimi nastopi, vodi pa ga Janez Foršek iz Kranja. Na njihov nastop, ki bo obsegal pesmi s široke palete slovenskih skladateljev od Gallusa do sodobnikov, od slovenske narodne do črnske duhovne pesmi so povabljeni tudi starši otrok, kot je tu že v navadi.

In če bodo — res tudi učenci samo naključno — videli v tem tednu še ekranizacijo Cankarjevega romana Na klancu, bo vsaj kulturni teden najmlajših Tržičanov zapustil v njih nekaj več vtisov in doživljanja kot jih v teh dneh dokaj skromno nudita zgolj radio in televizija. —ok

Na Kokrici bodo 14. februarja zaprli razstavo domačih slikarjev amaterjev. Največ slik razstavlja Lojze Dežman, ki ga vidite pred svojimi izdelki. — Foto: F. Perdan

Kako so SLAKI osvojili Ameriko (12)

»Odšli smo torej nakupovat. Limuzine so nas odložile pred ogromno trgovsko hišo, kate-re ime sem pozabil. Povem naj le, da je okrog nje prostora za 10 tisoč avtomobilov, da so v notranjosti uredili razsežno drsališče, da eno od nadstropij krasi čudovit zimski vrt in da poslopje skriva še sto in sto nenavadnih posebnosti, ki mamijo poglede skromnih evropskih razsežnosti vajučnega tujca. Poglavlje zase je seveda izbor blaga; v prodajalni najdeš prav vse. Kupec — pa naj zahteva ocvrtega piščanca ali helikoptersko eliso — bo zmeraj postrežen hitro in solidno, čisto drugače kot denimo, v revnih jugoslovanskih veleblagovnicah.

Popoldne smo bili povabljeni k rojaku Serru. Pripravil je razkošno kosilo. Slastnih jedi ni in ni hotelo zmanjkati, sledile so si v natančno preračunanem vrstnem redu. Debele štiri ure sem sukal nože, vilice in žlice ter nazadnje komaj še dihal. Česa podobnega bi ne spravili skupaj v nobeni slovenski gostilni. A saj je tudi malo požeruhov, ki zmorejo prebaviti tolikšne količine hrane.

Želodci so nam uplahnili šele proti večeru, med sprejemom v Slovenskem domu. Spet smo se morali nasmihati v objektivne kamer in fotoaparate, deliti avtograme in nazadnje zaigrati tri ali štiri skladbe, ob katerih je ostarelim gospem, ki jih na podobnih srečanjih kar mrgoli, zagrlo srce. Nič koliko solzic so potočile, premišljujoč o davno minulih letih, ko sta večasih brhka postava in dekliški obraz mešala glave vaškim snubcem.

»STARO GNEZDO« WASHINGTON

»16. septembra 1970. Znova dvignemo sidro; smer — Washington. No, povedati moram, da ne gre za svetovno znano ameriško prestolnico, temveč za staro gnezdo istega naziva, ki leži dobri dve uri vožnje proč od Pittsburga. Kraj je dobil ime po Georgu Washingtonu. Američani ga radi obiščejo, saj spričo dvestoletnih zgradb sodi v vrsto najčastitljivejših naselij novega sveta. Ljudje onkraj velike luže so namreč zelo ponosni na zgodovino dežele, na ostanke romantičnih pionirskih dni — čeprav je, rečimo, kronika večine kranskih trgov v primerjavi z njim desetkrat bolj pestra in zanimiva.

Stanujemo v reprezentančnem hotelu Georg Washington, ki poleg natančne kopije Kapitola (sedež kongresa ZDA — op. p.), Washingtonovega muzeja in domačije nekega liberalnega zdravnika, pri katerem so se med državljansko vojno skrivali številni osvobodni črnki sužnji, tvori središče mesta. Vročina noče po-

pustiti. K sreči je v vsakem aparatu in celo v avtomobilih nameščena posebna klimatska naprava, ki hladi ozračje in vzdržuje normalno sobno temperaturo.

Večerni koncert v Stradanu me pošteno utrudil. Gostje so izgubili glavo. Kljub zadržljivosti in gneči vztrajajo do konca. Tri polne ure ploskajo, vzklikajo ter cepetajo z nogami. Da bi bila mera polna, se iz več sto kilometrov oddaljenega Clevelanda pricijazi skupina zanesenih oboževalcev, ki ne morejo pozabiti prejšnjih nastopov. S seboj pripeljejo simpatične punce, naše stare znanke, katerih nasmejani obličja ansamblu vlijejo novih moči in mu pomagajo prenašati naporno muziciranje. Kasneje skupaj odidemo v hotel in do treh zjutraj proslavljamo nenadajano snidenje. Naslednji, sedemnajsti dan turneje je zato bolj kratek, saj poležujemo skoraj do poldneva. Bržkone ste že uganili, da imamo zopet enkrat pristo. »Prosto« v narekovajih, kajti na Stanetovi mizi leži vizitka ne vem več kakšnega kluba, ki Slakom pripravlja svečano zakusko. Res gremo. Stvar poteka po ustaljenih pravilih: pokloni, rože, dolga, poslastic polna miza, smehljaji, neumno kramljanje, vsiljive dame zrelih let in potlej obvezno igranje, igranje ...

Okrog polnoči odkrijemo v bližini kegljišče. Nevšečnosti so hipoma pozabljene. Ko nekajkrat porazimo moštvo domačinov, krenemo proti domu, okičani s slavo pravih virtuozov.

BESEDA, DVE O ŽENSKAH

18. septembra. Skoraj celo dopoldne in dobršen del popoldneva presedim na terasi hotela Georg Washington, srkam whisky in čakam, kdaj bomo odpotovali v Pittsburg. Jutri namreč odhajamo naprej in gostitelji nam pripravljajo poslovilno večerjo.

Ozračje se je nekoliko ohladilo, sopro se zamenjale prijetne, hladne sapice in življenje postaja znosnejše. Tudi mesto učinkuje bolj prijazno. Opazujem mimoidoče. Prevladujejo ženske, oblečene v grozotno, pisano navlako, ki izpričuje popolno pomanjkanje okusa. Največ je debeluh in le približno vsaka četrta zasluži omembe vredno pozornost. Če realno presodim, ni so nič slabše kot njihove vrstnice onkraj Atlantika, vendar pa ne znajo skrivati pomanjkljivosti ter poudariti tisto, kar bi jih napravilo mikavnejše. Predstavljamte si 40- ali 50-letne gospodinjke z nogami, podobnimi stebrom grškega Pantenona, ki štrlijo izpod super mini krila. Strahota!

(Nadaljevanje prihodnje
sredo)

Prijatelji so naši
v hudi se zagati znašili,
ko ščetke v roke vzamejo,
se s pridnostjo izmažejo.

14

Črnuh, Mihec in Žolna so morali počakati na hodniku, da bi kapetan v svoji sobi uredil nekaj stvari, nato pa bi jih kaznoval. Njihov prestopok je bil prevelik, da bi mogel komandir čete praviloma oceniti pri jutranjem pregledu v nekaj minutah.

Črnuh je čakal zravnano, precej bled in brez besed. Že drugače ni bil zgovoren, tokrat pa sploh ni odprl ust.

Mihec je trepetal kot bilka na vodi. Zelo se je bal, kaj mu bo rekel kapetan. Dan mu je bil nagradni dopust, zdaj se pa takole obnaša. Kapetan bo mislil, je razmišljal krojač, da ga je izigral in ga bo kaznoval najmanj z mesecem dni zopora.

Žolna se je od vseh treh grizel najmanj. »Ubili me ne morejo,« je večkrat ponovil. Ni se zavedal, da bi za svoj prestopok lahko čistil stopnišče aresta tudi tri mesece.

Čakali so že pol ure. Črnuh se je počutil slabše, kot če bi cel dan mlatil pri kakšnem kmetu. Mihec se je že tako rekoč odpovedal običajnemu življenju. Hudo mu je bilo le zaradi Tince, ki ga bo čakala. Drugače pa je ugotovil, da je resnično nepopoljšljiv in zasluzi ostro kazen. Žolna je še vedno ponavljal, da ga ubiti ne morejo, vendar tišje in redkeje, ker mu je strah že tudi lezel v kosti.

Ko je stopil kapetan prednje, je Mihec zasklepetal z zobmi kot ob najhujšem mrazu. Še celo Žolna je pomislil, da se tokrat ne bo poceni izmazal.

Črnuh, Mihec Ivan Sivec pa še Žolna

»Danes se ne utegnem meniti z vami. Pojdite za ostalimi. Na raport se boste javili jutri, ko bo več časa,« jim je dejal komandir.

»Še en dan življenja,« je zavpil Mihec.

»Boš videl, sploh nič ne bo,« je menil Žolna. »Do jutri bo kapetan pozabil in nas sploh ne bo kaznoval. Kajpada se ne smemo javiti na raport, da se ne bi slučajno spomnil.«

»Ne smemo,« je pritrdil tudi Črnuh.

Ko so se opoldne vrnili z vojaškega urjenja na bližnjih hribih, so bili vsi trije skrajno izmučeni. Z užitkom so se spravili po kosilu spat. Niso še zaspali, ko jih je poklical dežurni oficir, rekoč:

»Kapetan mi je naročil, da za začetek danes popoldne namesto spanja sami poribate jedilnico.«

Čeprav jezni, so vendar morali vstati in se odpraviti v jedilnico.

»Za vraga, navadno jo čisti cela četa,« je zagodel Žolna.

»Tovariši, meni se zdi, da bomo še krepko kaznovani, če bomo morali za začetek sami poribati tole,« ja zaskrbelo krojača.

Do večera so poribali komaj pol jedilnice. Žolna je nosil vodo in jo polival po tleh. Črnuh je ribal z veliko ščetko, Mihec pa je s krpo bobiral vodo. Vsi so delali, kot so najboljši mogli, ker jih je skrbelo. Pri večerji so vojaki nanosili v jedilnico zopet veliko prahu. Ker se tla še niso posušila, je bilo videti, da niso očistili ničesar.

Po večerji so se Črnuh, Mihec in Žolna zagrizli še bolj neusmiljeno v čiščenje. Čeprav je bil Žolna navadno zelo len, je nosil tokrat vodo kot obseden. Črnuh je drgnil tla z vso silo. Še na misel mu ni prišlo, da bi šel spat. Mihec je z vso vnemo ovijal krpo, ki je bila skoraj večja kot on sam. Vendar ni odnehal.

Nihče ni prišel ponje, zato niso prej odnehali, da so končali. Dan se je že zdavnaj prevesil v naslednjega.

»Se kar lepo. Ampak kako umazano je bilo!« so ogledovali z vseh strani. Mihec je predlagal, da obrišejo še okna in police. Ko so naredili tudi to, so se vrnili v vojašnico. Zaspali so v istem mahu, ko so legli.

Naslednje jutro so se postavili v zbor, kot da se ni nič zgodilo.

»Na levo krilo Črnuh, Mravlja in Podlesek,« jim je pokazal podnarednik, še preden je prišel komandir čete.

»Za vraga, če je že kapetan pozabil, pa tale ni,« je potihno robantil pesnik.

Kapetan je pregledal vojake. Ko se je ustaval pri Črnuhu, je rekel:

»Javite se vsi trije pred mojce pisarno!«

Spet se je začelo vse od novega. Črnuh se je držal sila zravnano, bil je precej bled in brez besed. Mihec je trepetal še bolj kot prejšnji dan. Resno nas bo zašil, je premišljeval.

»Nekaj smrdi,« je ugotavljal tudi Žolna.

Tokrat se kapetan ni dolgo ubiral v svoji sobi. Kmalu je poklical k sebi Črnuhu.

»Ali se zavedaš, da pijan vojak ni vojak,« je vpil nadenj, da sta slišala še Mihec in Žolna na hodniku. »Mislil sem te nagraditi, pa me takole razočarala.«

Vprašal ga je, če sta onadva zunaj njegova prijatelja. Črnuh je tudi takrat kratko pritrdil: »Da, gospod kapetan.«

»Dobro. Izgini! Kaznoval bom vse tri skupaj.«

Črnuh je sklenil, da se nikdar več ne glede na kazen ne dotakne pijače.

Na zagovor je šel Žolna. Mihec bi najraje ušel, a tudi toliko moči ni imel. Drgetal je po vsem telesu, kot bi imel mrzlico.

Kapetan je tako vpil nad Žolno, da je Mihec izgubil še poslednji up. Kar na kolena bo planil pred njim in se bo razjokal. Naj ga da večno v zapor. Pijače niti od daleč ne povoha več.

»Tebe bom kaznoval najstrožje,« se je ravno razburjal kapetan nad Žolno, ko je prišel dežurni kaplar in povedal, da je zunaj komandir brigade.

Kapetan se je ustrašil. Ali je v vojaščini vse v redu? So spalnice dovolj dobro urejene? Je dvorišče pospravljeno?

Vojakom, ki so bili na raportu, je rekel, naj počakajo.

Kapetan je pozdravil komandirja brigade strumno in s spoštovanjem.

»Dobil sem nalogo, da pogledam tudi k vam, kako imate urejeno,« je rekel prišlec. »Bil sem že marsikje in nisem preveč zadovoljen.«

Kapetan je moral komandirju brigade razkazati vse prostore vključno kuhinjo in jedilnico. Da bi dobil boljši vtis, je kapetan povabil svojega nadrejenega na kavo v svojo sobo.

»Presrečen sem,« je dejal komandir brigade. »Tako čiste jedilnice nisem videl še nikjer. Kdo pa jo je čistil?«

»Tle trije vojaki,« je povedal kapetan, »ki so pred vrati.«

»Sami?! Zahtevam, da se posebno odlikujejo,« je dal ukaz ob odhodu.

Kapetan Črnuha, Miha in Žolno pohvalil ravno ni, oprostil pa jim je nedeljski prestopok. Kratko jim je rekel, naj drugič pazijo, koliko popijejo. Rešili so namreč kapetana pred komandirjem brigade zaradi jedilnice.

»Juhuhu, tovariši!« se je razveselil Mihec, ko so stali sami. »Ta izid moramo pa zapiti!«

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

181

IV. DEL

To ve Slavko še iz penzberške šole, kjer so se pri domoznastvu seznanili z vsemi znamenitostmi Gornje Bavarske. O tem pripoveduje mami, ko vlak melje zadnje kilometre proti Benediktenbeuernu, a utihne, ko spozna, da ga mama ne posluša, marveč strmi mimo njega in sedi kakor okamenela, čeprav bo treba že čez nekaj minut izstopiti.

»Bogve, če ga bova še našla v tiskarni?« skrbi Slavka, ko izstopa in med redkimi potniki zapuščata postajo.

»Seveda ga bova,« odgovarja Štefi in kakor omotična stopa ob Slavkovi desni v strahu, da se bo zdaj zdaj opotekla ali se celo zrušila. Strah jo je srečanja. Se vedno jo orje bojazen, da se ne bo znala obvladati in da bodo ob najmanjši Francovi neprijaznosti izbruhnili iz nje vsi očitki, ki so se nabrali v njej ob misli na rdečelaskina pisma.

»A če ga ne bo?« se Slavko kljub njenemu zagotovitvi ne more otresti skrbi.

»Potem bova pač morala počakati,« vzdihne Štefi, v njenem vzdihu pa je skrita želja, da bi Franca zares ne bilo v tiskarni. »Iz hotela bova vprašala po telefonu, pa bova videla,« pravi, v glasu pa se ji pozna, da se ji nikamor ne mudi in da bi snidenje z možem rada vsaj za nekaj časa še odložila.

»No, prav,« se vda Slavko brez ugovorov, kakor da se tudi sam boji srečanja z očetom, kateremu je že nekajkrat zaman pisal, pa mu na nobeno pismo ni odgovoril.

Tako stopata proti gostilni »Zum Herzogstand«.

»Ali ni napis prearistokratski za naju?« bi se Slavko rad pošalil z mamo. »Nisva knežjega stanu,« namigne na gostilniški izvesek.

Tudi Štefi se skuša nasmehiniti, a ji samo krč, posledica prisiljenosti, spači ustnice.

»Najinih lir bodo boji veseli, kakor bi bili kakega kneza ali kakega drugega aristokrata ali... ali kakega sedanjega multimilijonarja v inflacijskih markah,« bi Štefi rada zabrisala svojo zadrego pred sinom.

Ta zadrega ni zadrega pred vstopom v gostilno »Pri vojvodskem stanu«, marveč strah, da gostilna morda nima telefona in da bosta morala brez predhodnega telefoniranja v tiskarno pred Franca, ne da bi prej po glasu spoznala, ali sta dobrodošla ali ne.

Da, s Francem bo najprej govorila telefonsko.

»Mu bom tudi jaz lahko telefonirala?« vprašuje Slavko, ko vstopita.

»Boš. A najprej si bova najela sobo,« pravi Štefi in vprašuje po gospodarju, zakaj gostilna ni noben hotel, njena notranjost ni videti prav nič aristokratska razen slik raznih gradov, s katerimi je Bavarska še izza časov svoje samostojnosti in svojih kraljev tako bogata. Lepi gradovi so to, mnogo lepši od slik viteških turnirjev in podobnega kiča, ki visi po stenah.

Sobo? Ja! Lahko jo bosta dobila, je gospodar uslužen, prav po lakajsko uslužen, čim zagleda iznad potnega lista, ki mu ga je dala Štefi, v njeni torbici tuj, italijanski denar.

»Frau Federle?« jo gleda in jo takoj nato vpraša, če je morda v sorodu z gospodom direktorjem tukajšnje tiskarne.

»Ja,« odgovarja Štefi. Njegova žena je.

Zena? Ali je mogoče? Se nikoli je ni videl z gospodom, čeprav gospod večkrat po delu zahaja sem. Tudi danes je bil, pa ni nič povedal, da bo prišla tudi gospa.

Lastnik gostilne, plešast, debeluščen, a okreten možak petdesetih let govori naglo, zmedeno preskakuje besede in stavke, saj je presenečen, ker vidi prvič v življenju gospo Federle. Sicer je že slišal, da je gospod poročen.

A kako da gospe nikoli ni bilo sem, vprašuje, čeprav vidi po potnem listu, da je gospa bila v

Italiji in da je pripotovala od tam Rad bi jo vprašal, a ne sme biti preradoveden.

»Fräulein Mitzi,« ukazujoče pogleda natakari-co, ki si s čudno in skoro muzajočo se radovednostjo ogleduje Štefi in jo mer od pet do glave.

Tudi Štefi čuti ta pogled na sebi, ki ga natakari-ca šele odvrne ob gospodarjevem ukazu, naj pokaže gospe sobo in ji pomaga nesti kovček.

»Ne, bom že jaz,« je Slavko hitrejši. Ni treba da bi se s kovčkom mučila gospodična.

»Kavalir, zares kavalir,« se mu v nemščini zahvaljuje natakari-ca, Štefi pa vprašuje po telefonu.

»Telefon? Samo izvolite,« odpre gospodar vrata v sobo, ki naj bi bila njegova delovna soba ali pisarna.

»Saj dovolite, da bi telefonirala v tiskarno.«

»Seveda,« gospodar usižno sname slušalko in zavrti ročico, podobno kavnemu mlinčku, Štefi pa medtem reče Slavku, naj ponese prtlogo v najeto sobo, potem pa ji gospodar ponudi slušalko in se vljudno umakne, vendar pusti vrata odprta, saj ga še vedno muči radovednost, ki je ne more premagati.

Štefi pa drhti, ko zasliši v slušalki glas, ki ga je slišala že davi v Münchnu.

»Gospoda direktorja bi rada?« prasi.

»Ni ga,« odgovarja dekliški glas.

»Se vedno ni?«

»Ne, pred uro se je odpeljal domov v Penzberg.«

»V Penzberg? vprašuje Štefi. »Torej ga danes ne bo več?«

»Ne! Kličite jutri!«

»Hvala,« pravi Štefi in se čudi sama sebi, ker jo je zajelo olajšanje. »Ni ga,« pravi Slavku, ki je pravkar pritekel navzdol po stopnicah, da bi lahko tudi on po telefonu govoril s tato. »Pred uro se je odpeljal s penzberškim vlakom.«

»S penzberškim vlakom?« zategne Slavko razočarano. »A midva? Se bova odpeljala v Penzberg?«

»Bi se rad srečal z omo?« ga pogleda Štefi.

»Ne, prav gotovo ne.«

Vinharje in bližnja okolica (16)

»Klalo ga je, pa je umrl!«

Materina domača lekarna niti ni bila kdo ve kako založena. Za splošno rabo so bile kamilice, za grlo zajbelj, pa bezgove jagode in borovnice, šentjanžveve rože in pelin ali pa tavžent-rože. Za mazanje svežih ran je bila na prvem mestu arnika, potem pa prisadno (šentjanževo) olje, namesto vate pa je odlično služila zrela goba prašnica (pezdec), ki pa je morala biti pobrana, preden se je odprla; le taka je bila kemično čista. Morala je biti samo ta temnorjava, vse druge so škodljive. Če smo rano zavezali še z izpranim domačim platnom, se je za čuda hitro zacelila.

Za bolan želodec nam je mati z lesenim kladivom na deski stolčka suhih črnih češnj s pečkami vred z žličko kumine (kimene). Pečke so morale biti dobro zdrobljene; da se je napravil hlebček. Če kdo ni mogel ničesar več jesti, mu je ta pogačica gotovo šla v slast in tudi pomagala je.

Vročino smo zdravili le z mrzlo okisano vodo in domačim platnom. O kakih tabletah ni bilo govora. Za pljučnico je pomagal obkladek s kislim zeljem. Ko sem bila majhna, me je mati večkrat

postavila v škafo mrzle vode in urno od vseh strani polila, potem pa z vso naglico dala nazaj v »špampk« (posteljo) pod tople odeje in otroče se je pozdravilo. Ko je prišla drugič k meni, sem se ji že posmejala; to je bilo največje plačilo za skrbno mater. Težko je bilo včasih, ker ni bilo dobrih postelj. Imeli smo le plevnice ali pa kar rezanico iz ovsene slame. To pa je bilo trdo ležišče in še graben se je naredil v njem. Če se ne bi kadilo, bi bila taka postelja še kar zdrava, bolj kot slaba žima ali trava.

Če je bil kdo težko bolan, smo plevnico prinesli v hišo na klop in še en dolg stol smo položili zraven, pa je bilo za silo poslano, da je bila postrežba pri roki in da bolniku ni bilo dolgčas. Če sem poleti ležala zgoraj v kamri-ci, je bilo strašno dolgčas in nič ne pretiravam, če pravim, da so bile materine utrujene stopinje, ko je šla s podkovanimi čevlji k meni na obisk, zame najlepša godba v življenju.

Ono Knajpovo knjižico pa še zmerom hranim kot najdražji spomin na mamo. Sto in stokrat je bila prebrana, kar se ji tudi pozna.

Če je v prejšnjih časih kdo umrl za vnetjem slepiča, so rekli: Klalo ga je, pa je umrl. Sladkorno bolezen so imenovali ta lačna jetika. Če pa je imel kdo raka v grlu, so rekli, da se mu grlo suši.

Kot edina dovoljena hrana za bolnike in tudi porodnice je včasih pri nas veljal tako imenovani kropček. V kropcu so najprej zakuhali kimeno (kumino), nato še zvrkljano jajce in košček masla, to potem podrobili s suhim belim kruhom in hrana za bolnika je bila pripravljena. Matere, ki so imele veliko otrok, so se baje takega kropčka po več letih tako prenajedle, da ga potem še na stara leta niso marale.

Ko je moj najmlajši brat hodil še v šolo, je nekoč zbolel za zlatenico. Neka ženska je svetovala, naj mu dajo v nedre pod srajco živo ribo. Kaj slabšega bi res ne mogla svetovati za našega Janezka, saj ga je tako žgečkalo, da je kričal, da so se kar šipe tresle. Ne vem, če je to kaj pomagalo. Po nekaj tednih je bil vendar zdrav, čeprav je ubogo ribo kaj kmalu spustil na prosto.

Če je koga bolel zob, ga je mati podkadila s prisadno repo. To je bila suha repa, ki ostane v zemlji, ko pobero zrelo seme. Tako repo je dala na žerjavico in pokrila čez glavo, kot s soprojo. Res je pomagalo — če ne repa, pa vsaj dobra vera, da bo bolje.

Naše babice so imele še vso vero v razne svetnike priproš-njke. Take praznike so praznovali skoraj bolj strogo kot zapovedane. Iz šole se še spominjam, da je neka deklica prišla v šolo nepočesana. Na vprašanje, zakaj tako, je rekla, da je mama ni marala splesti, ker je sveta Jedrt in bi ji lahko potem miši lase pojedle...

Ko je imel moj oče pet let, mu je padlo apno v oko. Njegova mati ga je naslednji dan peljala v Dražgoše, 4 ure hoda daleč, k sv. Luciji, ki je bila priprošnjica za oči. Mati je celo noč molila, otrok pa

prav tako vztrajno vokal vso noč. Posledica je bila, da je imel vse življenje pokvarjeno oko. Če bi mu bilo okoli takoj po nesreči oprala z močno sladkorno raztopino, bi bila otroka rešila vseh bolečin. Sladkor namreč apno nevtralizira.

Ni se preveč čuditi, da so bili ljudje tako nevedni, saj niso imeli nobene prilike za izobrazbo. Brati niso znali. Se ob koncu prejšnjega stoletja hribovci niso imeli druge šole kot verouk, kjer so se naučili tudi brati in nekaj pisati. Ker pa ni bilo zanimanja, so mnogi še tisto pozabili. V Poljanah je bila stara šola na griču, kjer je bila pozneje žandarmerija reklo se je na Kupču.

Marija Frlie
(Nadaljevanje)

Gorenjski
kraj
in ljudje

Pred ustanovno skupščino kulturne skupnosti

»Pri ustanavljanju in temeljnih pripravah na ustanovno skupščino kulturne skupnosti smo na Jesenicah v primerjavi z ostalimi gorenjskimi kraji v zaostanku,« je dejal predsednik iniciativnega odbora tovariš Janez Kavčič. »V Kranju, Skofiji Loki in drugod so se namreč že pokazali prvi rezultati prizadevanja kulturnih delavcev. Na Jesenicah so novembra razpravljali v samoupravnih organih občine o predlogu zakona kulturnih skupnosti, decembra pa, ko smo dobili spremembo predloga tega zakona.

Po predvidevanjih bomo razpolagali s 100 milijoni starih dinarjev, od tega za čisto dejavnost ostane 60 odstotkov, ostalo pa smo namenili vzdrževanju investicij. Vsa tista podjetja in delovne organizacije, ki imajo v naši občini sedež, bodo po zakonu o kulturnih skupnostih prispevala po 80 dinarjev na zaposlenega. S tem smo jih prek sindikalnih organizacij v podjetjih že seznanili, seveda pa se bomo morali pogovoriti, kakšno vlogo naj bi namenili podjetjem v skupnosti. Kulturna skupnost je

pravni organ in bomo zato marsikaj reševali s krediti in pogodbami.

Iniciativni odbor šteje devet članov in pripravlja predlog statuta. Skupščina pa bo štela 27 članov, ne moremo pa se še dogovoriti, kako bi sestavili svet kulturne skupnosti. Predloga, da bi iz vsakega društva dobili predstavnika v svet, se namreč ne moremo oprijeti.

Vsekakor pa bomo dali v našem programu poudarek na srednjeročni razvojni plan, ki ga bomo morali uresničevati načrtno, sistematično. Nekateri predlagajo, da bi se ukvarjali z društvi, ki živetarijo, vendar menim, da potrebe v nekaterih centralnih institucijah naraščajo in bodo tudi vedno bolj naraščale, saj že leta in leta s svojimi problemi opozarjajo nase. Težava je prav v tem, da je kulturna dejavnost na Jesenicah, v občini, silno razvejana in različna.

Najbrž pa bo najprej treba poskrbeti za obnovo kulturne dvorane v Kranjski gori, obnoviti dom v Zirovnici, centralni kulturni dom, se zavezati za umetnostno galerijo

na Javorniku, za muzej NOB, za knjižnico, ki živetarji v nemogočih razmerah. Nekateri so tudi predlagali, da bi kot pred leti poskušali s formiranjem kulturnega centra, v okviru katerega bi delovalo nekaj kulturnih ustanov. Pojavilo se je na primer mnenje, da bi vključili tudi glasbeno šolo, ki opravlja vsekakor izobraževalno funkcijo, čeprav jo financira TIS. Za sedaj pravzaprav tudi ne vemo, kakšnji naj bi bili stiki oziroma povezava med kulturno skupnostjo in TIS ter med kulturno skupnostjo in občinsko skupščino. Seveda pa moramo tudi to zadovoljivo rešiti. Prizadevali pa si bomo, da bo do aprila, ko bo ustanovna skupščina kulturne skupnosti na Jesenicah, izdelan program, kajti želimo, da bi skupščina takrat sprejela že vse akte.

Sredstva, ki so nam na voljo, bomo morali zadovoljivo uporabiti in opravičiti. Pri tem bomo poskušali predloge natančno preučiti in vsem, še najbolj pa kulturi sami, ki je vedno bolj vključena tudi v družbeno rast, kar najbolj pomagati.

D. S.

Pevci počastili Prešernov spomin

Letos se tudi podeželje v večji meri vključuje v praznovanje 122. obletnice smrti največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna. Tako so se pevski zbori iz Kokrice, Stražišča, Primskovega in Bele dogovorili, da bodo v počastitev slovenskega kulturnega praznika priredili v vseh krajih, od koder so zbori (izjema je Bela, kjer ni primerne prostora), koncerte, združene z recitacijami in krajšim govorom o Prešernu,

ki ga je pripravil profesor Črtomir Zorec.

Prvi takšen koncert, združen z govorom in recitacijami, je bil v soboto, 6. februarja v kulturnem domu na Kokrici. Dvorana je bila skoraj polna, hvaležno občinstvo pa je petje in recitiranje topló sprejelo. Na zaključku so vsi zbori skupno zapeli Zdravljico, Pod oknom in Triglav.

Prihodnji koncert bo v soboto, 13. februarja na Primskovem. -jk

Mesec slovenske knjige

8. februarja se spominjamo obletnice smrti dr. Franceta Prešerna. Ob tej priložnosti Slovenci praznujemo kulturni praznik. V proslavljanje so se z različnimi prireditvami vključili tudi koroški Slovenci.

Izmed vseh kulturnih dobrin je z imenom dr. Franceta Prešerna najtesneje povezana slovenska beseda — slovenska knjiga. Utirati tej knjigi pot med rojake na Ko-

roškem, je ena najpomembnejših nalog tamkajšnjih slovenskih organizacij. Tako že nekaj let izvajata Slovenski vestnik in knjigarna Naša knjiga akcijo z naslovom Mesec slovenske knjige. Ljubitelji slovenske besede lahko dobijo februarja v knjigarni Naša knjiga poceni zbirke slovenskih leposlovnih in poljudnoznanstvenih, zabavnih in poučnih knjig za starejše in mladino.

V rokopisih nekdanjega stiškega samostana, ki so zdaj v ljubljanskem muzeju, najdemo najzgodnejše zanesljive podatke o trgu pod Ljubeljem (Forum in Lubellino). Povedo nam, da je l. 1261 podaril Ulrik III., koroški vojvoda in gospod Kranjske, ta trg z vsemi pritliklinami, z izkoriščanjem gozdov in pravico lova vred stiškega samostanu, da bi leta laže sprejemal reveže. Kasneje, leta 1268, poročajo, da je isti vojvoda prepustil omenjenemu samostanu desetino od novih kmetij ob vходу v ljubeljsko pogorje (Anno 1261. Udalricus, Dux Carinthiae et Dominus Carnioliae, donat forum quoddam in Lubellino, pro receptionem pauperum, cum omnibus attinentiis, jus etiam venatorum et forestae dimittit. — Anno 1268. Udalricus, Dux Carinthiae et Carnioliae Dominus, donat decimas novalium ad introitum montium, Lübel dicti. — Omenjeni rokopisi so trije; prvi in najkrajši vsebuje le zapiske o pridobitvah stiškega samostana in sega do 1667; drugi in tretji vsebujeta tudi druge zgodovinske podatke in segata dalje, drugi do 1689, tretji do 1719). V nadaljevanju, leta 1320, omenjajo, da je prodal Konrad Igger v imenu svojega gospoda, grofa reutenburškega, neko hišo v novem trgu, oziroma, kot je zapisano v drugem rokopisu, v Tržiču za 26 mark oglejskih pšenigov, stiškega samostanu. Valvasor razume sicer novi trg kot Novi trg v ljubljanskem mestu*, a neupravičeno; v rokopisih namreč ime tega mesta ni dostavljeno, kot je sicer vedno navada, v enem izmed rokopisov pa je celo razločno označen Tržič (Aedes sitas in Neumarkt, prvi prvi rokopis; tretji: aedes in novo oppido, germanico idiomate Neumarkt, in drugi, ki je pravzaprav le prepis nekega starejšega, čisto nedvoumno: germanico idiomate Neumarkt). Končno, l. 1399, navajajo, kar je omenil že Valvasor, da je avstrijski nadvojvoda Viljem s stiškim opatom Albertom zamenjal tržiško župnijo za dobrniško ali žužemberško (A 1399. Willelmus Archidux commutat parochiam Neumarkt II erga parochiam Dovernighk sive Seisenberg).

Ce primerjamo te navedbe med seboj, osvetljujejo druga drugo. Razložo nam to, kako je prišel stiški samostan do posesti tržiške župnije, pa tudi, kateri kraj naj bi bil trg pod Ljubeljem. Razen tega osvetljuje do neke mere tudi pripovedko o uničenju nekdanjega trga; trg pod Lju-

beljem lahko povežemo s starim trgom, medtem ko so niže postavljene kraj pozneje povsem smiselno poimenovali novi trg ali Tržič. Tudi čas izrednega naravnega dogodka in uničenja starejšega naselja lahko z omenjenimi navedbami približno ugotovimo; to naj bi bil čas med 1268 in 1320, doba, v katero nekako postavlja dogodek tudi pripovedka. Sicer je res čudno, da tako pomembnega dogodka, kot je razrušenje celega kraja, nikjer, niti v zapiskih Stične, ki jo to najbolj zadeva, ne omenjajo; a vedimo, da občutijo tako pomanjkanje poročil iz prejšnjih dob tudi drugi kraji na Kranjskem, dá celo njegovo glavno mesto Ljubljana. Ne smemo namreč pozabiti, da je bilo ob razpustitvi samostanov zlasti na Kranjskem brezobzirno uničenih mnogo dragocenih zgodovinskih pričevanj, da pa utegnejo biti mnoga izmed njih še zakopana v zaprašenih arhivih.

Po podatkih, ki smo jih navedli, je bil trg pod Ljubeljem nekoč last koroških vojvod; kot darilo vojvode Ulrika III. je l. 1261 prišel v last stiškega samostana. Obsegal je ta fevd le zgornji, bliže Ljubelja ležeči del nekdanjega tržiškega gospostva, kot je moč razbrati tudi iz stiških zapiskov. Spodnji del tržiške okolice, ki leži ob izteku ozke doline Bistrice, naj bi bil že tedaj izoblikovan kot fevd Gutenberg. Tako si lahko razložimo, kako, da je hkrati z nastankom novega trga Tržiča nastal tudi nov grad Neuhaus kot sedež gornjega gospostva. Tako tudi razumemo, zakaj je bil novi trg Tržič od nekdanj razdeljen na dve gospostvi: razmahnil se je bil namreč prav na meji obeh gospostev, kjer je bilo po izročilu že prej nekaj delavnice, in je tako seveda pripadal obema (o tej razdeljenosti trga na obe gospostvi gl. Valvasor, XI. knj., str. 406).

Z navedeno domnevo lahko vskladimo tudi sporočilo, ki nam ga je ohranil Lazius, da je namreč pripadalo celotno tržiško gospostvo okoli leta 1305 goriškemu grofu Albertu III. (Lazius Comment. str. 1217; tudi Valvasor, XI. knj., str. 407). Le-ta je namreč lahko prevzel po posredovanju sorodnikov, vojvod Tirolske in Koroške, razen gospostva Gutenberg v fevd ali v last še iz razdejanja, ki ga je povzročil podor, na novo nastajajoče gospostvo Neuhaus, ko si je stiški samostan zardi strašnega udarca sam komaj opomogel; s pomočjo premožnejših gospodarjev je trg tem laže zrasel iz tal. Ko je z Albertom IV. l. 1374 ena izmed rodovin goriških grofov izumrla, je njena posest pripadla avstrijskim nadvojvodom; to se je tedaj zgodilo tudi z obema gospostvoima, ki sta zajemali tržiški trg. Nadvojvodi Viljemu je bržkone kazalo, da si pridobi tudi gospostvo nad tamkajšnjo župnijo; to se je zgodilo z zgoraj omenjeno zamenjavo za župnijo Dobrič, ki jo je napravil l. 1399 s stiškim samostanom.

J. R.

* Enako postavlja v novejšem času to hišo na Novi trg v Ljubljani tudi dr. Metod Mikuž v svoji Topografiji stiške zemlje iz leta 1946, kjer beremo na strani 54: 1320 Konrad iz Iga (Iger) proda samostanu hišo v Ljubljani na Novem trgu. Podatek je povzel po 20 regestih originalnih listin iz 17. stoletja v Arhivu Slovenije (stiški arhiv) in po regestnem zapisniku stiških listin iz druge polovice 18. stoletja, ki ga je odkril v Skofjiskem arhivu v Ljubljani (op. prev.)

Pred sto leti se je v Doslovčah rodil pisatelj F. S. Finžgar

»Zase vem, da je življenjepis Dolenčevega študenta, kajžarskega sina iz vasi Doslovče št. 9, spisan po resnici ne glede na levo ali desno,« je zapisal Finžgar v knjigi Leta mojega popotovanja.

Ob tej pomembni obletnici klenega moža in velikega pisatelja ponovno brskam po njegovem življenjepisu, ki ga je tako pristržno opisal v knjigi Leta mojega popotovanja. Zanimivo branje, verna podoba vihrovega časa in mojstrski opis ljudi, ki jih je pisatelj srečal na svoji življenjski poti.

Zamišljam si, kakšen bi bil intervju s pisateljem: Sicer pa razgovor lahko začnemo, saj nam je pisatelj že pred dvajsetimi leti v knjigi Leta mojega popotovanja odgovoril na vsa naša vprašanja.

● Kakšna je bila vaša domača vas, rojstna hiša in vaščani?

»Večkrat sem premišljal, od kod ime te vasi. Nisem mogel dognati. Pojasnil mi je brez prošnje bibliotekar Rus, ki mi je po telefonu sporočil: V stari listini iz dvanajstega stoletja sem naletel na prvotno ime tvoje rojstne vasi. Tam je zapisano, da se je imenovala ta vas Vidoslaviči. Ime razloži njen nastanek. Prvi, ki se je naselil stalno v tej vasi, je bil Vidoslav in zato so bili vsi kasnejši iz njegove rodovine in tudi drugi priseljenci imenovani Vidoslaviči. Na dlani je, da se je to ime pri pogovoru spremenilo v današnje Doslovče.

Moja rojstna hiša, kajža pri Dolencu, je bila izmed drugih kajžarskih hiš brzokne ena prvih po času naselitve na robu vasi v bregu proti Rebru. Prvotno je bila lesena. Kasneje so jo ometali, 'dejali v žakelj,' kot so se šalili kajžarji sami. V bregu za hišo je bila precej vrta, ograjena s plotom. Celo majhna njivica je bila na tem vrtu. V bregu pod hišo proti studencu so bili zasajeni orehi. Čeprav so rasli na srenjskem svetu, so bili nesporna last Dolenčevih.

To je bil dokaz, da so jih ti zasadili. Nezaprisano pravo

je bilo tedaj, da je bil vsak, kdor je kako drevo zasadil v rebro na srenjski gmajni, tudi njegov lastnik.«

● Opišite nam domače ognjišče?

»Oče je znal vse: kmetovati, gojiti sadno drevje, zdraviti ljudi in živino, kuhati oglje, zidariti, no in kot krojač je bil mojster za irhaste hlače. (Delal jih je za presidenta, za grofe in bogatine; bile so vse z zeleno svilo prešite, okrašene z vencami, gamsi, jeleni). Tudi kožuhar in burnusar je bil odlični. Zimske noči je šival do polnoči in še čez, da je mogel riniti s kajžo tako, da nam res nikoli ni manjkalo kruha, meso pa smo kupili dvakrat v letu: za veliko noč in za žeganje. Oče je bil pridobiten, a vse z naporom in delom, varčen pa od sile, toda nikoli skop. Pri njem so se shajali, čeprav pri kajžarju, možaki veljaki iz vse vasi. Vsi so ga imeli za modrega in preudarnega človeka, pa so hodili k njemu na pogovore in posvetovanja. Zimske večere je bilo — ker je šivaril — vsak večer polno mož vasovalcev. Te sem nekajkrat poslušal s peči, dokler nisem gori zaspal. Čut za pristen jezik se mi je takrat oblikoval...

Družinsko in versko življenje je bilo v naši hiši tako zgledno, da ga šele danes občudujem; tedaj tega nisem razumel. V družini nas je bilo šest: oče, mati, dva fanta, teta in ded. Vse to je bilo ena sama duša in eno samo telo, če hočete. Glava temu telesu je bil oče, srce pa mati. Vsi drugi smo bili udje. Nikoli ni bilo v družini prepira. Ded je časih za malenkost kaj pogodrnjal, pa je oče vselej tako modro ukrenil, da ni žalil, in vendar gospodaril. Edini vidni prepiri so bili med menoj in bratom. Imela sva en sam ptičnik; pozimi sva lovila ptičke in jih potem lepo krmila pa spet izpuščala. Samo kdo naj bi bil gospodar ptičnika? Za to je bil prepričan tudi boj. Oče se ni dosti menil za take otroške vojske...«

● Vaš oče je imel zanimiv razgovor s škofom Bonaventuro Jegličem?

»Da. Ko je oče posestvo že izročil mojemu bratu, je bil nekoč škof Bonaventura Jeglič pri nas dlje časa in sta se z očetom šalila. Domači župnik je rekel: 'Veste, oče, sedaj bo Francelj postal župnik, morate mu kupiti kravo.' — Škof: 'Oho, oče, vi ima-

te pa denar. Kar mene vzemite za sina.' Oče: 'No, saj takega sina bi me ne bilo nič sram. Sem kar zadovoljen.' Škof: 'Potem takoj naredite testament in mene zapišite za dediča.' Oče: 'No, lepa je ta! Sem mislil, da ste škofje kaj drugačni, pa vidim, da ste vsi samo grablje, vile pa nobeden.' Škof se je od srca nasmejal.

Očetova avtoriteta je bila za vse veljavna. Ko sem bil osmošolec, brat pa vojak (zastavonoša 17. polka), sva morala vselej prositi, da sva smela kak večer v krčmo. Oče je redno dovolil, a tudi uro napovedal, kdaj se morava vrniti. Velikonočni ponedeljek sva se zakasnila v prijetni družbi. Mati je bila vsa nesrečna in je ves čas hodila poslušat, kdaj prideva. Seveda naju je koj pri vratih oštele. Oče pa je mirno rekel (že v postelji): 'Kadar mislita še ostati čez določeno uro, vzemita ta staro v košu s seboj, da je doma ne bom poslušal.'

● Pa še kakšno duhovito zgodbo iz vašega duhovniškega stanu?

»1899. leta sem bil duhovnik (ekspozit) pri Sv. Joštu nad Kranjem. Prva me je prišla obiskat moja ljuba mati. Kar nenapovedana je pribodila nekega dne skozi goščo. Domov nisem dotle še nič podrobne pisal, samo to, da sem pri Sv. Joštu. Zato mati ni nič slutila, kako gospodarim in kdo mi gospodinj. Prišla je k sinu župniku in pač upala, da dobi, kakor je bila vajena po župniščih. Ko ji pa nisem imel pod milim Bogom ničesar nuditi in sem jo peljal za obed k cerkovniku na ričet, je sirota kar onemela.

Drugi dan po maši pride v župnišče neznana ženska, ki je imela v rjuhi velik tovor.

'Kaj pa želite?'

'Za kuharico sem prišla. Včeraj sva z vašo materjo zadelo skupaj na postaji in so mi svetovali, če utegnem, naj kar grem. Žive duše da nimate pri župnišču.'

'Ah, naša mati!' sem se zasmel. 'Kako pa boste kuharici, ko nimam ne lonca ne kaj vanj dejati?'

'Si boste pa kupili!'

'Za kupčijo je treba denarja.'

'Toliko v Kranju že dobite na upanje.'

Drugi dan sem jo mahnil s cerkovnikovim oslom v Kranj. Neki deček mi ga je poganjil; cerkovnik je oslu na sedlo pritrdil dva oprtvena koša, vsakega na eno stran, in tako sem prignal svojega tovornika v Kranj. Ustavila sva se pred Killerjevo trgovino. Gospo sem poznal. Privezal sem osla pred hišo in vstopil v prodajalno. Gospo sem lepo naprosil, da mi je odbrala nekaj kozic, loncev,

korec, dva škafa in kar je sama vedela, da je za najskromnejše gospodinjstvo nujno potrebno. Skodelice in krožniki pa so bili kot star inventar izza dobe Marije Terezije še v župnišču. Dodala je seveda tudi malenkost specerijskega blaga za prvo silo. Osel je rigal pred štacuno, jaz pa sem slovesno nosil nakupljeno hrano v koša. Ko smo se po dobri malici, ki je zalegla za obed, vračali osel, fantek in jaz, sem spotoma opazil mesnico. Kupil sem kos govedine in košček za zrezke. Hotel sem ta dan imenitno večerjati ob svoji kuhinji.

Ko sem se vrnil, je moja kuharica res vse čedno očistila. Takoj sva razpostavila vso brkljarijo po kuhinji, v shrambo pa jedila. Naročil sem si za večerjo zrezek. Dolgo sem čakal. Slednjič mi le prinese nekaj, kar je bilo prismojeno, prežgano, trdo kot kora — še dobre zobe sem imel, pa temu nisem bil kos. Dobila sta to kuharsko umetnijo cerkovnikova dva kužka in še ta dva sta trdo stisnila, preden sta pogoltnila.

Ko je kuharica prišla po posodo, me je vprašujoče gledala. 'To se vam ni sponeslo. Ni bilo užitno.' 'Nisem še nikoli pekla te reči. Zganec prav dobro skuham, tudi sok, fižol, zelje. Celu štruklje bi si upala prav zadeti. Tako le si mislim: ako hočete bolj po gosposko jesti, kupite mi kuharske bukve.'

Drugi dan sem ji res prinesel kuharsko knjigo.«

● So dejanja in osebe v vaših zgodbah resnične?

»V ljudeh je splošno velika zmota, kar se tiče dejanja in oseb v kateri koli povesti. Vedno iztičejo in iščejo. Kdo je neki ta in ta v povesti? Kje se je to zgodilo? Ali je bilo res tako? Ne razumejo, da življenje res podaja pisatelju snov, da so mu osebe modeli — kakor slikarju. Kljub temu pa povest ne sme biti resnična zgodba, toda resnič-

nostna naj bo misel, dejanje, značaj. Kdo je opisan, kdo je podan? Nihče — ali pa vsi, kakor kdo občuti. Če rečejo bralci: Zares je tako, res so taki in taki ljudje (res smo taki, ne bo zlepa kdo priznal), potem sodijo po pravici in so jasno zaslutili tudi idejo, ki živi v povesti. Ideja je pa jedro. Kakor je marmor jedro lepega kipa. Toda izoblikovanje je delo kiparja, pisarja. Če ne da ideji oblike, umetnine ni, ideja ne zaživi. Kakor kipu ne da umetne oblike dleto, tako je pisanju ne da zgolj pero. Srce in duh oblikujeta. Zato se vsak pisar dolgo trudi, preden se zave, česa naj ne zapiše. Odlični nemški kritik trdi, da je treba pisarju največje modrosti tedaj, ko gre za to, kaj naj zamolči. Do tega spoznanja je redno dolga pot.«

● Pa še besedo dve o knjigi Pod svobodnim soncem?

»Dve leti sem ril za staro zgodovino. Nakupil sem si marsikaj. Prokopija sem prebral v izvirniku z latinskimi komentarjem. Kulturno zgodovino Bizantija mi je posodil škof Jeglič, zelo obširno delo v dveh debelih zvezkih. Hodil sem tudi v muzej, kjer mi je Valter Smit prav rad razkazoval rimsko orožje in čelade iz takratnega stoletja. Ob tem delu sem si zamišljal potek in si ga kratko snoval na papir. Ko sem po dveh letih trdega študija imel že polno zapisov in tudi vse načrt za fabulo, sem se lotil. Zagrizel sem se tako v delo, da se mi je kajkrat zgodilo, da sem pozabil na zajtrk, ki mi ga je sestrična Anica prinesla v sobo. Tudi to se mi je pripetilo, da sem naglo stopil v stranišče in kar grede hotel prižgati cigareto, pa sem cigareto vrge v stranišče, gorečo vžigalice pa si vtaknil v usta. Pisal sem s tako vneto kake prizore, da sem se potil od navdušenja, ker sem vse podoživljal sam.«

Priredil J. Vidic

Razpis

štipendij iz Prešernovega sklada

Prešernov sklad razpisuje za leto 1971/72 štipendije za umetniško izpopolnjevanje na ustreznem visokošolskem zavodu ali sorodni ustanovi doma ali v tujini.

V prošnji je treba navesti podroben program študija oziroma izpopolnitve, kdaj namerava začeti z delom in koliko časa (mesecev) potrebuje za izvršitev študijskega programa in kraj ter institucijo, kjer namerava delati; pri štipendijah za tujino je treba navesti dosežanje študijsko bivanje v tujini in izkazati primerno znanje tujega jezika.

Višino podeljene štipendije določa upravni odbor.

Vsi kandidati morajo priložiti pristanek in priporočilo ustanove, kjer delajo in kratek življenjepisa.

Kandidati lahko vlagajo prošnje vse leto in jih kolkujejo z 0,50 din na naslov: Upravni odbor Prešernovega sklada, Ljubljana, Zupančičeva ul. 6.

Upravni odbor
Prešernovega sklada

KMETIJSKA ZADRUGA NAKLO

prodaja na licitaciji v sredo, 17. februarja 1971 ob 8. uri

GOSPODARSKO ZGRADBO

na Bistrici pri Naklem.

Informacije dobite na upravi zadruga Naklo.

Gasilci Save praznujejo

Te dni bo v tovarni »Sava« več pomembnih prireditvev. Podjetje praznuje 50-letnico obstoja, odkar se je v Kranju in v Jugoslaviji prvič ustanovilo gumarsko podjetje. S samim razvojem pa se je pokazala potreba po požarni varnosti na vseh mestih v tovarni. To so tudi tedanji lastniki uvideli za potrebno. Dovolili so, da se ustanovi gasilsko društvo, ki danes že šteje 150 aktivnih članov in praznuje 40-letnico svojega delovanja.

Da bi ta praznik čim boljje proslavili, so se gasilci »Sava« že v preteklem letu 1970 močno prizadevali dostojno

proslaviti svoj jubilej, kar so tudi dokazali z odličnimi rezultati na tekmovanjih in v sami tovarni. Za zaključek so si zadali nalogo, da v petek popoldne (12. 2. 1971) ob 17. uri izvedejo samostojno praktično vajo v mestu Kranj, in sicer reševanje gorečega objekta »Stara pošta«.

V soboto, 13. 2. 1971, bodo gasilci na svojem rednem občnem zboru polagali račune o delu v preteklem letu in pregledali rezultate, dosežene v 40 letih obstoja društva. Istočasno bodo tudi slovesno počastili ustanovne člane gasilskega društva »Sava« Kranj.

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ
Darilne garniture
za 8. marec

Prevleke
za blazine po 10 din

Občni zbor jeseniškega filatelističnega društva

V torek, 2. februarja, so se na občnem zboru zbrali člani filatelističnega društva Jesenice. Predsednik Volodij Stojan je v poročilu nakazal vse težave, ki že dlje časa tarejo ne samo jeseniške, temveč vse slovenske filateliste. Odgovorni v Beogradu namreč že nekaj let vodijo popolnoma samovoljno politiko izdajanja jugoslovanskih poštne znamk. Tako se dogaja, da cela vrsta jugoslovanskih znamk izide v zelo majhnih nakladah in je še ta prodana povečini v tujino ter je na voljo le nekaterim posameznikom. Ljubiteljem znamk in resnim filatelistom pa so znamke v takem primeru dosegljive le za tudi nekajkrat večjo nominalno ceno ali samo za devize. Razen tega so v Beogradu zelo samovoljno določili ključ za

razdelitev znamk, ki upošteva le promet pošt, ne pa želje in potrebe filatelistov. Jeseniški filatelisti so sklenili z vsem seznaniti predsednika republike Tita in častnega člana filatelistične zveze Slovenije Edvarda Kardelja z zahtevo, da se enkrat za vselej konča samovoljna špekulacija z izdajanjem jugoslovanskih znamk.

Na občnem zboru na Jesenicah so ugotovili vrsto škodljivih posledic take politike, ki odvrta filateliste v tujino od zbiranja jugoslovanskih znamk. Še posebej mladim filatelistom doma pa jemlje veselje do zbiranja. Tako je popolnoma nemogoče uresni-

čevati vzgojne cilje mladine z zbiranjem znamk, v tujini pa je vpliv znamke kot širokega propagandnega sredstva za našo državo hudo zmanjšan. Sklep jeseniških filatelistov je podprl tudi predstavnik filatelističnega društva Triglav iz Ljubljane. Jeseniškim filatelistom so se v zadnjem času pridružil tudi filatelisti z Bleda. Sklenili so da bodo 1. avgusta za občinski praznik in v počastitev 30-letnice vstaje jugoslovanskih narodov priredili filatelistično razstavo na Jesenicah. Izvolili so tudi nov odbor, za predsednika pa ponovno Volodija Stojana.

Slikopleskarstvo

Škofja Loka
takoј zaposli več

VK slikopleskarjev
KV slikopleskarjev
PK slikopleskarjev

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

OBIŠČITE NAS V
MESECU MURKE

od 15. februarja do 10. marca
V LESCAH
V RADOVLJICI
NA BLEDU IN
NA JESENICAH

murka

Upravni odbor Splošne bolnice Jesenice

razpisuje prosta delovna mesta za:

5 srednjih medicinskih sester
za kirurški oddelek,

1 srednjo medicinsko sestro
za interno ambulanto.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Kandidati naj vložijo svoje ponudbe s kratkim življenjepisom v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Splošna bolnica Jesenice.

Konfekcija
Mladi rod

ZID Kranj, Pot na kolodvor 2

išče večje število delavk
za priučitev šivilje v konfekciji.

Interesentke naj se čimprej zgledajo na upravi podjetja.

mali oglasi

PRODAM

MOTORNO KOSILNICO bertolini in GRABLJE sonce tri v zelo dobrem stanju prodam. Carman, Sp. Senica 6 pri Medvodah 519
Prodam suha bukova DRVA. Zg. Besnica 21 520
Prodam rabljeno TELEVI-ZIJO z mizico, 100-litrski HLADILNIK in ELEKTRICNI STEDILNIK. Kranj, Župančičeva 30 521
Prodam osem mesecev bre-jo KRAVO s četrtem teletom. Pintar Franciška, Virlog 18. Skofja Loka 522
Prodam 140 kg težkega PRA-SIČA za zakol. Kranj, Jezerska cesta 39 523
Prodam domače ČRNO VI-NO. Kokrica, Dežmanova 16. Kranj 524
Prodam 13-colski GUMI VOZ. Sutna 21, Žabnica 525
Prodam KRAVO, dobro mlekarico. Bešter Jože, Ovsišče 12, Podnart 526

KMETIJSKO GOSPODARSTVO — Skofja Loka objavlja naslednja prosta delovna mesta:

- 4 NK DELAVCE za tovarno močnih krmil
- 5 POLJEDELSKIH DELAVCEV
- 2 TRAKTORISTA

Samsko stanovanje za po-ljedelske delavce in trak-torista preskrbljeno. Prija-ve pošljite na naslov Kmetijsko gospodarstvo Skofja Loka, Mestni trg 20. Rok za oddajo prijav je 15 dni po objavi oglasa.

Izdaja in tiska ČP »Go-renjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Te-lefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, ma-loglasna in naročniška služba 22-152. — Naročni-na: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: be-seda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Prodam stoječa OREHOVA DEBLA. Velesovo 4, Cerklje 527

Prodam 5000 kg REPE in SEMENSKO GRAHORO. Grad 43, Cerklje 528
 Prodajam KAVČ in dva FO-TELJA z mizico. Naslov v oglasnem oddelku 529
 Prodajam PRASIČA za zakol. Kalan, Suha 27, Skofja Loka 530
 Prodajam »MRKAČA«. Struže-vo 18, Kranj 531

KUPIM

Kupim KOTEL za žganjeku-ho od 40 do 50 litrov. Čežar Ana, Gorica, Radovljica 532
 Kupim do 10 let starega KONJA, vajenega vseh kmeč-kih del. Petrič, Pšenična Po-lica 13, Cerklje 533
 Kupim 2000 ZIDAKOV. Ti-ringer Janez, Križnarjeva 2, Kranj 534
 Kupim prazne AŽ PANJE. Fajfar, Sp. Brnik 36 535

MOTORNA VOZILA

Prodajam dostavni AVTO CI-TROEN SPACEK ali zame-njam za les. Fajfar, Sp. Brnik 36, Cerklje 536

STANOVANJA

Uslužbenka nujno potrebu-je neopremljeno SOBO na Bledu, po možnosti s poseb-nim vhodom. Naslov v ogla-snem oddelku 537
 Nujno iščem prazno SOBO ali stanovanje v Kranju ali okolici. Informacije popold-ne. Kranj, Moša Pijade 46, stanovanje 18, IV. nadstropje 538

TROSOBNO STANOVANJE v Skofji Loki zamenjam za enakovredno v Kranju ali Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku 539

POSESTI

Prodajam VRT na Visokem. Poizve se v Velesovem št. 4, Cerklje 540

OSTALO

Osamljen fant, star 23 let, želi spoznati dekle blagega srca, ki bi si želela dopisovati o vsem lepem. Ponudbe posla-ti pod »Sreča« 541
 AVTO — MOTO DRUSTVO PODNART obvešča, da je pri-četek tečaja za voznike A, B kategorije v nedeljo, 14. fe-bruarja 1971, ob 8. uri v do-mle AVTO — MOTO v Pod-nartu 542

KINO

Jesenice RADIO
 10. februarja špan.-italijan. barv. film STIRI DOLARJE ZA MASČEVANJE

11. februarja amer. barv. CS film POJEM PESEM DOMI-NIQUE
 12. februarja franc.-italijan. barv. film PRIMI HUDIČA ZA REP

Jesenice PLAVZ
 10. februarja amer. barv. CS film POJEM PESEM DOMI-NIQUE
 11.—12. februarja angl. barv. CS film LIGEJIN GROB

Dovje-Mojstrana
 10. februarja amer. barvni film DESPERADOSI

Kranjska gora
 11. februarja špan.-italijan. barv. film STIRI DOLARJE ZA MASČEVANJE

Delavski dom JAVORNIK
 10. februarja angl. barv. CS film LIGEJIN GROB
 12. februarja amer. barv. SC film POJEM PESEM DO-MINIQUE

Radovljica
 10. februarja zah.-nemški barv. film SMRT V RDEČEM JAGUARJU ob 20. uri, amer. barv. film NOMADI IZ SE-VERA ob 18. uri
 11. februarja amer. barv. film TRIJE MUSKETIRJI ob 20. uri
 12. februarja amer. barvni film STIRJE V BURJI ob 20. uri

Bled
 10. februarja brazil. barvni film ANTONIO PRINASA SMRT ob 17. in 20. uri
 11. februarja franc. barv. film PRIVATNI BAZEN ob 17. in 20. uri
 12. februarja franc. barv. film PRIVATNI BAZEN ob 17. in 20. uri

Skofja Loka SORA
 10. februarja italij. barvni film ZA VSAKO CENO ob 18. in 20. uri
 11. februarja zah.-nem. barv. film BALZACOVE GRESNI-CE ob 20. uri
 12. februarja franc. barv. film SANATORIJ ZA ŽENE ob 18. uri, nemški barv. film BALZACOVE GRESNICE ob 20. uri

Železniki OBZORJE
 10. februarja franc. barvni film SANATORIJ ZA ŽENE ob 19.30
 12. februarja angl. barvni film KJE JE JACK ob 19.30

Kranj CENTER
 10. februarja premiera itali-jan. barv. CS filma POŽIG RIMA ob 16., 18. in 20. uri
 11. februarja amer. barvni film PEKLENSKA STEZA INDIANOPOLISA ob 16., 18. in 20. uri
 12. februarja amer. barv. filma PEKLENSKA STEZA INDIANOPOLISA ob 16., 18. in 20. uri, premiera franc. barv. filma LJUBEZENSKA IGRA ob 22. uri

Kranj STORZIČ
 10. februarja švedski barv. film ROKE KVISKU FRE-DI ob 16., 18. in 20. uri
 11. februarja amer. film WINCHESTER 73 ob 16. uri, italij. barv. CS film POŽIG RIMA ob 18. in 20. uri

Tržič
 12. februarja amer. barv. CS film PREPLAH V FIRECRE-EKU ob 17.30 in 19.30

Kamnik DOM
 10. februarja premiera ame-riškega barv. filma LOVEC NA KRVAVE NAGRADE ob 17.30 in 19.30

PROJEKTIVNO PODJETJE KRANJ

Cesta JLA 6/T (nebotičnik)

IZDELUJE NACRTE ZA VSE VRSTE GRADENJ

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

SREDA — 10. februarja, ob 19.30 J. Stoka: MOC UNIFORME, gostuje Slovensko gleda-lišče Trst v okviru tedna slo-venske drame v Kranju.

ČETRTEK — 11. februarja, ob 19.30 red KOLEKTIVI — CETRTEK Andrej Hieng: OSVAJALCI, gostuje Mestno gledališče ljubljansko.

PETEK — 12. februarja, ob 19.30 red KOLEKTIVI — PE-TEK Andrej Hieng: OSVAJAL- CI, gostuje Mestno gledališče ljubljansko.

Zahvala

Ob smrti dragega moža in očeta

Stanka Studena

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti, mu darovali cvetje in nam izrazili sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni vodstvu podjetja Elektro Kranj — PE za nesebično pomoč, ki nam jo je nudilo v času njegove bolezni in ob smrti. Nadalje se zahvaljujemo sodelavcu tov. Baseju za ganljive besede ob njegovem grobu, pevcem za občuteno zapete pesmi, gospodu župniku za spremstvo ter sodelavcem iz Save Kranj. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Kranj, 8. februarja 1971

Zalujočci: žena in hčerki

Obletnica

Ob obletnici prerane smrti našega dragega moža, sina in strica

Franca Kosa

se ponovno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom in prijateljem, ki so sočustvovali z nami, ga obsuli s cvetjem in ga spremili k preranemu grobu. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Kranj, 8. februarja 1971

Žena, mati, sestre, nečaki in nečakinja

nesreče

Na cesti maršala Tita na Jesenicah je v soboto, 6. februarja popoldne voznik osebnega avtomobila Mirko Kresal z Bleda s prednjim odbijačem zadel v nogo Marjana Klemenčiča z Jesenic, ki je prečkal cesto. V nesreči si je pešec zlomil nogo in so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico.

Na Sp. trgu v Skofji Loki je v nedeljo dopoldne zaradi prehitre vožnje v ovinku zapeljal ob betonski podstavek žične ograje voznik osebnega avtomobila Mihael Pintarič iz Skofje Loke. Ob trčenju je sopotnik Atif Grbič iz Skofje Loke dobil hude poškodbe.

Življenje ima prednost

V okviru tromesečne jesensko-zimske prometno vzgojne akcije, ki se je končala konec minulega leta in v kateri so sodelovali številni občinski sveti za splošne in notranje zadeve, je škofjeloška postaja milice izdelala posebno študijo o cestno prometni problematiki na območju komune. Dokument navaja, da je bilo od 1. januarja 1969 do 31. oktobra 1970, torej v manj kot dveh letih, tod za beleženih 737 prometnih nesreč. V 545 primerih so ugotovili le materialno škodo, v 180 primerih težje ali lažje poškodbe voznikov in sopotnikov, v 12 primerih pa so nezgode zahtevale smrtno žrtev. Odkrivanje in raziskovanje vzrokov nesreč je pokazalo zelo zanimive rezultate: največ (197) katastrof sta zakrivila prehitra oziroma neprimerna hitrost; sledita jima izsiljevanje prednosti (133) in vinjenost (111). Preostali nezgodam (296) so botrovali različni drugi objektivni in subjektivni vzroki.

Omenjene podatke je obravnaval tudi svet za splošne in notranje zadeve občine Skofja Loka. Člani so se pomudili predvsem pri analizi dveh izmed treh osnovnih elementov varnosti v prometu — pri stanju vozišč in stanju voznikov.

Dvoletno opazovanje je pokazalo, na katerih mestih in

Vlom v vikend hišico

Neznanec je vlomil v vikend hišico Gros Jožeta iz Pristave pri Trziču. Vlom je bil izveden v času od začetka decembra lani pa do 7. februarja letos. Storilec je razbil steklo na oknu in tako prišel v notranjost. Ukradel je električno črpalko v vrednosti 600 din in nekaj okvirjev od slik.

Vlom v bife

V noči od 4. na 5. februar je neznanec vlomil v bife samopostrežne trgovine trgovskega podjetja Loka v Skofji Loki. V trgovino je zlezal skozi odprto zračno okno. Iz nezaklenjenega predala točilne mize je vzel okoli 300 din, iz drugega predala pa 50 zavitkov cigaret morava in 20 zavitkov cigaret filter 57.

na katerih delih obstoječih voznih površin v komuni so bile nesreče najpogostejše. Vrh spiska, ki zajema samo karambolne točke, kjer se je pripetilo vsaj 5 nezgod, tvorijo križišče poleg Petrol servisa v Skofji Loki (24), odsek ceste skozi Log v Poljanski dolini (21), križišče Plevna in ovinek v Gorenji vasi (po 18) ter del Ljubljanske ceste mimo Kovača in most prek Traškega grabna (po 17).

Objektivni vzrok nesreč na navedenih mestih sta slabo stanje vozišča in neustrezna urejenost križišč. Vendar ne gre spregledati subjektivni razlog, saj do karambolov ne bi prišlo, če bi šoferji upoštevali določila temeljnega zakona o varnosti cestnega prometa, ki med drugim pravijo, da mora voznik hitrost vožnje prilagoditi lastnostim in stanju ceste, vidljivosti, vremenskim razmeram itd.

Hkrati z materialno škodo, ki je leta 1969 znašala okrog 200 tisoč novih din, in se v desetih mesecih lanskega leta povzpela na 227 tisoč 300 novih din, raste tudi število smrtnih žrtev. V tabeli nanižane karambolne točke so leta 1969 zahtevale 5 življenj, od januarja do novembra 1970 pa že 7 življenj. Kar za osem izmed dvanajstih smrtnih primerov je kriva vinjenost. Ob tem podatku bi se morali zamisliti, saj kaže, da so — bolj kot slabo cestišče ali vozilo — krivi neodgovorni šoferji. Namesto da jim avtomobil pomagal premagovati nekdanje neskončne razdalje in širil akcijski radij gibanja, ga spreminjajo v sredstvo individualnega izražanja svojih nagnjenj in strasti: agresivnosti, egoizma, večvrednosti, ugajanja nasprotnemu spolu itd. Dokler ne bomo spoznali in odpravili napak, dokler ne bo sleherni lastnik motornega vozila spoznal, da je cesta namenjena najširšemu krogu občanov, da si promet in prometne predpise ni mogoče razlagati po svoje, toliko časa nima smisla pričakovati bistvenega skrčenja »črnih listov«. Celoteknično, popolni stroji in brezhibno urejene asfaltne površine ne morejo preprečiti katastrof — če jih uporablja nespreten ali predurjen voznik.

M. Mižgon

V Železnikih podelili plakete Branka Zihlerla

Devetič zlato za Mira Cerarja

Tedenska tribuna je v petek zvečer v novi kino dvorani Obzorje v Železnikih že dvanajstič zapored podelila plakete Branka Zihlerla. Pod pokroviteljstvom skupščine občine Skofja Loka, tovarn Alpines in Iskra Železniki je zlato, srebrno in bronasto plaketo ter častna priznanja nagrajencem izročil odgovorni urednik TT Zoran Jerin.

Športni novinarji petih slovenskih informativnih hiš — Dela, Dnevnika, Večera, Radia in Televizije — so letos že devetič proglasili za najboljšega telovadca Mira Cerarja. Cerar je dobil zlato plaketo za prvo mesto na konju z ročaji, osvojeno na svetovnem prvenstvu v Ljubljani. Srebrno odličje je pripadlo košarkarju in sedanjemu trenerju Olimpije Ivo Danevu, kapetanu reprezentance, ki je lani v Ljubljani osvojila zlato medaljo in prvo mesto na svetovnem prvenstvu. Bronasta plaketa pa se je tokrat znašla v rokah namiznoteniškega igralca Olimpije Ištivana Korpe, ki je lani na evropskem prvenstvu v Moskvi osvojil srebrno medaljo med posamezniki. Častna priznanja so prejeli kegljavec Iva Ludvik (Štore) za srebrno medaljo, osvojeno na svetovnem prvenstvu v Bolzani, košarkarja Olimpije Aljoša Žorja in Vinko Jelovac za odlično igro v reprezentančnem dresu, ki si je priborila naslov svetovnega prvaka, ter padalec Štefan Pesjak za osvojitev srebrne medalje v skupinskih skokih s 1000 m na svetovnem padalskem prvenstvu v Leschah.

V več kot dvehurnem programu so športni novinarji Dela in RTV vodili razgovore z najboljšimi slovenskimi športniki. Tako se je s Cerarjem pogovarjal Boris Kutin, novinarika Marjana Spindler ter Bernarda Rakovec pa sta prijetno kramljali s kegljavo Ivo Ludvik in peterbojko Marjano Pečec. Z Milošem Vratičem in Mileno Kovač se je pogovarjal Boris Kutin, medtem ko je Franci Pavšar imel tokrat v rokah padalca Stefana Pesjaka in smučarskega tekača Alojza Kerštaj-

na. Zveznega namiznoteniškega kapetana Janeza Terana in selektorja smučarskih skakalcev Petra Eržena je na oder pripeljal Stane Trbovc, Tugo Klasinc pa je klepetal s športniki loške občine; s tekačema Filipom Grašičem in Božom Kordežem, z rokometašico Anico Bitenc ter z alpskim smučarjem Ivanom Mohoričem.

Da pa večer ne bi bil predolgočasen, so poskrbeli ansambel Črne vrane in pevca Docca Marolt in Bor Gostiša.

Kot je že v navadi na takih in podobnih prireditvah občinstvo zabava tudi Tone Fornezzi — TOF, ki se je gledalcem tokrat predstavil s »Poprečnim Slovencem«. Program pa je spretno vodil napovedovalec Borut Mencinger.

Vse prisotne športnike so z lepimi nagradami razveselila škofjeloška podjetja. Tovarni Iskra in Alpines pa sta v popoldanskem času nagrajencem in gostom razkazali še proizvodne obrate.

D. Humer

Prvaki Kranja: Očko, Belančič, Selan in Ovsenek

Smučarski klub Triglav je pred dnevi organiziral prvenstvo Kranja v smučarskih skokih za mlajše mladince, starejše in mlajše pionirje ter cicibane. Na 20-metrski skakalnici v Naklem je nastopilo okoli 40 tekmovalcev. Vrstni red:

CICIBANI — 1. Ovsenek, 2. Sink, 3. Bajželj, MLAJSI PIONIRJI — 1. Selan, 2. Galjot, 3. Škrjanc, STAREJSI PIONIRJI — 1. Belančič, 2. Praprotnik, 3. Zihlerl, MLAJSI MLADINCI — 1. Očko, 2. Kozjek, 3. Pernetel, 4. Podobnik, 5. Brenkuš itd.

Miličniki in cariniki so tekmovali

Minuli petek je bilo v Kranjski gori tradicionalno tekmovanje v veleslalomu in sankanju. Na tem tekmovališču so se že sedmič zaporedoma pomerili miličniki vseh postaj mejne milice, vseh postaj splošne milice in cariniki iz carinarnic na Gorenjskem. Sestkrat je to tekmovanje v minulih letih pripravila druga sindikalna organizacija mejne ali splošne milice, letos pa so tekmovalne organizacije člani sindikalne organizacije postaje mejne milice v Kranjski gori. V veleslalomu se je v petek pomerilo 21 tekmovalcev, v sankanju pa 34.

REZULTATI: veleslalom — 1. Florijan Radon (oddelek milice Bled) 2:01,6, 2. Janko Sekli (PMM Kr. gora) 2:03,2, 3. Miroslav Dovžan (OM

Bled) 2:04,3, 4. Igor Rebeček (carinarnica Jesenice) 2:08,0, 5. Jože Pregarec (PMM Kr. gora) 2:12,9. **Sankanje** — 1. Florijan Radon (OM Bled) 3:49,0, 2. Stane Kropar (carinarnica Ljubelj) 3:49,6, 3. Franci Kališnik (carinarnica Ljubelj) 3:54,0, 4. Andrej Maver (carinarnica Jesenice) 3:58,0, 5. Jože Pregarec (PMM Kr. gora) 4:05,7. **EKIPNO: veleslalom** — 1. PMM Kr. gora 6:42,5 (Sekli, Pregarec, Kordič), 2. PM Radovljica 6:42,9 (Radon, Dovžan, Stanovnik), 3. UVJ Kranj 12:02,0 (Skubic, Kuralt, Smit Matjaž). **EKIPNO: sankanje** — 1. Carinarnica Ljubelj 12:16,0 (Kropar, Kališnik, Jarc), 2. PM Radovljica 13:49,1 (Radon, Avguštinčič, Komac), 3. PMM Kranjska gora 13:57,9 (Pregarec, Kordič, Martinovič). A. Z.

SENTA

Skladišče Kranj
Tavčarjeva 31

obvešča cenjene stranke, da je prodaja mlevskih izdelkov in zamenjava žitaric vsak dan od 7. do 15. ure.

PRIPOROČAMO SE

Zimske konjske dirke na Bledu

Konjeniški klub Triglav z Bleda je v nedeljo priredil zimske konjske dirke. V kategoriji sani enovprega — izvoščki je bil prvi Franc Mežan s konjem Vrancem, v kategoriji vožnje z artiči je bil prvi Jože Vester z žrebcom

Škratom. Franc Langus s Polšice pa je s konjem Markom zmagal v kategoriji kmečke enovprežne sani. V zadnji tečvi, ki je bila tudi najzanimivejša (jahač in smučar), je zmagal Andrej Ristič s konjem Ibrom. R. M.

Desetič za Pokal Vitranc

Slalom in veleslalom
za FIS točke

Poročali smo že, da so člani organizacijskega odbora za deseti Pokal Vitranc v petek na tiskovni konferenci v Motelu Medno prisotne časnikarje seznanili z letošnjim tekmovanjem moških v slalomu in veleslalomu.

Letošnje jubilejno deseto FIS — 1A tekmovanje za Pokal Vitranc, ki bo 20. in 21. februarja na novi progi se sicer ne šteje za svetovni pokal, šteje pa se za FIS točke. Kranjskogorski prireditvi tako torej tekmovanje ne zmanjšuje vrednosti, saj bodo organizatorji z novimi programi prihodnje leto spet skušali dobiti organizacijo za točke v svetovnem pokalu. Na letošnje tekmovanje so povabili predstavnike devetnajstih držav. Medtem ko morajo na to tekmovanje poslati prvo garnituro članice OPA (Avstrija, Svica, Italija, Francija in ZRN), bodo ostale udeleženke poslane svoje najboljše mlade moči. To je hkrati priložnost, da se prav mladi talentirani tekmovalci prebijejo v sam vrh alpskega smučanja.

Z organizacijo mednarodnih tekmovanj so v Kranjski gori pričeli že leta 1942. Tokrat so prvič organizirali mednarodni Bukovniški smuk za moške in ženske. Bukovniški smuk je tako postal popularen in cenjen, da je FIS organizacija leta 1961 odobrila tekmovanje pod nazivom »POKAL VITRANC« kot FIS-1A prireditve za slalom in veleslalom. S tem, da so se doseženi rezultati že trikrat veljali za svetovni pokal, je organizacijski komite Pokal Vitranc, z njim pa tudi Kranjska gora, dobila največje mednarodno priznanje.

Le dobre tri mesece je bilo treba, da je prizadevnim Kranjskogorcem uspelo urediti novo tekmovalno progo tako, da je pripravljena za obračun med vraticami in da jo je tudi FIS organizacija sprejela. Za novo progo so morali posekati 800 kubikov lesa, razstreliti mnogo štorov in veliko skalno gmoto, ki je »krasila« sredino terena. Za dela so porabili 250.000 tisoč dinarjev, za prihodnje leto pa imajo v načrtu, da ob novi progi postavijo še vlečnico.

SPORED TEKMOVANJA JE NASLEDNJI: SOBOTA, 20. FEBRUARJA, OB 10. URI PRVI TEK VELESALOMA, OB 13.30 DRUGI TEK VELESALOMA, NEDELJA, 21. FEBRUARJA, OB 10. URI PRVI TEK SLALOMA IN OB 12. URI DRUGI TEK SLALOMA.

D. Humer

Skoki za pokal Kranja

Najboljši iz Križev

V organizaciji smučarskega kluba Triglav je bilo v petek na skalalnici v Naklem tradicionalno mednarodno tekmovanje za pokal Kranja v smučarskih skokih za kategoriji starejših in mlajših pionirjev. Med več kot 90 tekmovalci so imeli največ uspeha mladi skalalci planiške šole iz Sebenj. Leti so tudi osvojili prehodni pokal, ki ga je branila ekipa SD Jesenice. Jeseničani so bili tokrat slabši in so se morali v ekipni konkurenci zadovoljiti šele s četrtnim mestom.

Vrstni red: STAREJŠI PIONIRJI — 1. Burjak (Alpina), 2. Ribnikar (Križe), 3. Rožič, 4. Mežik (oba Jesenice), 5. Lukanc (Križe), 6. Belančič (Triglav) itd., MLAJŠI PIONIRJI — 1. Anželj, 2. Berčič (oba Ilirija), 3. Demšar (Križe), 4. Selan (Triglav), 5. Podobnik (Alpina) itd. EKIPNO: 1. Križe, 2. Alpina, 3. Ilirija, 4. Jesenice, 5. Zahomec, 6. Triglav itd.

Kr. gora prvak

Od petka do nedelje je bilo na Jesenicah letošnje mladinsko državno prvenstvo. Nastopile so le tri ekipe: Jesenice, Kranjska gora, Partizan (Beograd), izven konkurence pa še ljubljanska Olimpija.

Najboljšo igro so pokazali mladi Kranjskogorci, saj so prepričljivo premagali vse svoje nasprotnike

in brez poraza osvojili letošnji najvišji naslov med mladinci.

REZULTATI: Kranjska gora : Olimpija 16:2, Jesenice : Partizan 7:6, Jesenice : Kranjska gora 1:8, Kranjska gora : Partizan 14:2, Olimpija : Partizan 15:1. Vrstni red: 1. Kranjska gora, 2. Jesenice, 3. Partizan. —dh

Na 20-metrski skalalnici nad Bistriškim klancem je SK Triglav organiziral letošnje tradicionalno tekmovanje pionirjev za pokal Kranja. Nastopilo je nad 80 tekmovalcev iz vse Slovenije.

Tržičanom oba pokala

V soboto in nedeljo je sankaška sekcija SD Alples priredila meddruštveno tekmovanje v sankanju na cesti Zabrekve — Topolje. Tokrat je zaradi pomanjkanja snega bila proga nekoliko krajša. Sankači s tekmovalnimi enosedi so jo prevozili trikrat, z dvosedi pa dvakrat, tekmovalci z navadnimi enosedi dvakrat, z dvosedi pa enkrat. Nastopila je večina naših najboljših sankačev predvsem v disciplini z navadnimi sanmi.

Šah

Prvenstvo Kranja

Pred dnevi se je pričelo šahovsko prvenstvo Kranja za letošnje leto. Na prvenstvu sodeluje od 50 povabljenih šahistov le 14 igralcev. Prvenstvo bo potekalo vsak torek, sredo in petek. Kandidatov za prva mesta je več. Največ možnosti ima nedvomno Bukovac, nevarni tekmeči pa bodo še Matjašič, Naglič, Smid, Valjavec in Djordjevič. Rezultati prvega kola: Bukovac : Gazvoda 1:0, Valjavec : Vidali 1:0, Torkar : Marko remi, Lazar : Matjašič 0:1, srečanja Djordjevič : Podgornik in Smid : Vojčič sta bili odloženi.

F. Štagar

Namizni tenis

Triglav
najuspešnejši

Na prvem občinskem turnirju je sodelovalo več kot 50 igralcev iz sedmih klubov kranjske občine. Prva tri mesta so zasedli igralci Triglava. Vrstni red: moški: 1. Starc, 2. Klemenc, 3. Korenjak, moške dvojice — Lužar : Korenjak (Sava), 2. Klemenc : Čarman (Triglav), ženske — 1. L. Novak, 2. Zakojič, 3. T. Novak, ženske dvojice — 1. Zakojič : Ožek, 2. L. Novak : T. Novak. — A. Novak

REZULTATI: tekmovalne sani: mladinke: 1. Kavčič (Sora), 2. Meglič (Tržič), članice: 1. Tišler, 2. Ovsenek (obe Tržič), 3. Kotnik (Triglav), st. člani: 1. M. Miklavčič (Idrija), 2. M. Česen (Tržič), 3. I. Miklavčič (Idrija), člani: 1. Bahun (Tržič), 2. Habjan (Alples), 3. Česen (Tržič), mladinci: 1. Kavčič, 2. Petelinkar (oba Sora), 3. Česen (Tržič), dvosedi: 1. Česen — Česen (Tržič), 2. Debeljak — Habjan (Alples), 3. Čarman — Kavčič (Sora), Ekipno — za pokal Turističnega društva Selca — 1. Tržič, 2. Sora, 3. Alples.

Navadne sani: članice: 1. Tolar (Alples), 3. Tišler (Tržič), 3. Slapničar (Idrija), mladinke: 1. Perko (Tržič), 2. Jensterle, 3. Klanšič (obe Begunje), mladinci: 1. Perko (Tržič), 2. Petelinkar (Sora), 3. Valjavec (Tržič), st. člani: 1. M. Miklavčič (Idrija), 2. Svab, 3. Valjavec (oba Tržič), člani: 1. Meglič (Tržič), 2.—3. Habjan (Alples), Basile (Idrija), dvosedi: 1. Zupan — Gašperin (Begunje), 2. Janc — Perko (Tržič), 3. Bogataj — Petelinkar (Sora), Ekipno: Tržič, 2. Begunje, 3. Sora.

P. Pokoren

Prvenstvo SRS v slalomu

Na štartu vsi najboljši

Prvo večje domače tekmovanje v alpskih disciplinah je za nami. Na Starem vrhu nad Skofjo Loko je domači smučarski klub Transturist spravljal pod streho letošnje republiško prvenstvo v slalomu za člane in članice. Na štartu se je po dolgih letih zbrala domala vsa slovenska smučarska elita z reprezentanti na čelu.

Na odlično pripravljene slalomski progi se je med člani vnel hud boj za prvo mesto. Že v prvi vožnji je s sekundo prednosti vodil naš najboljši alpki smučar Jeseničan Blaž Jakopič pred ljubljancem Kavčičem. Pri članicah pa je po prvem teku vodila lanskoletna republiška prvakinja Milena Pirnat (Maribor) pred ljubljankanko Mojco Verdnik. Kako dobro je bila pripravljena proga, kaže že podatek, da je Stravs (Jesenice) kljub visoki štartni številki zasedel odlično četrto mesto po obeh tekih. V drugem teku je Jakopič v sredini proge napravil napako, ki ga je stala prvega mesta. Tako je letošnji republiški naslov odšel v Ljubljano. Zmagal je sicer Marko Kavčič, ki se na

drugi progi ni dal presenetiti in s solidno vožnjo najhitrejši prismočal na cilj. Pri članicah sta obe favoritini s prvega teka v drugem morali v sneg, zmagala pa je Ratečanka Tanja Žerjav, ki tekmuje za ljubljansko Olimpijo.

Organizacija tekmovanja je bila odlična, saj so bili rezultati zračunani kmalu po končanem tekmovanju, za kar gre zasluga odlični domači ekipi, ki je merila rezultate z Omega napravo. Tekmovanje in merjenje časov so si ogledali tudi predstavniki organizacijskega komiteja Pokala Vitranc. Na njihovem FIS-1A tekmovanju bo čase merila prav Transturistova ekipa, ki bo letos kot prva ekipa na mednarodnem tekmovanju merila čase.

VRSTNI RED: Člani: 1. Kavčič (Olimpija), 2. Jakopič (Jesenice), 3. Gazvoda (Branik), 4. Stravs, 5. Ponikvar (oba Jesenice); Članice: 1. Žerjav (Olimpija), 2. Tevž (Fužinar), 3. Kurnik (Akademik), 4. Hafner (Transturist), 5. Meglič (Radovljica). — D. Humer

1 vprašanje 3 odgovori

Dokler na bohinjskem področju ni bilo obrata Modnih oblačil in živahnjega razvoja turizma v tem delu radovljiske občine (ta se opaža prav sedaj) so bile tod možnosti za zaposlitev žensk zelo majhne. Trenutno je v obratu Modnih oblačil zaposlenih okrog sto delavk. Tri smo poprašali, kaj prinaša s seboj vse hitrejši turistični razvoj, kako so zadovoljne z delom in dohodkom in kako občutijo oddaljenost od večjih prostorskih središč?

razvojem turizma smo dobili tudi več zabave, zato me oddaljenost od drugih središč niti ne moti. Le večje stvari z možem kupujem na Jesenicah, Bledu ali pa v Kranju.»

FRANCKA ČUFAR (25 let), sedem let zaposlena v obratu, doma iz Bohinjske Bistrice 181 b:

»Odkar sem končni kontrolor, sem kar zadovoljna z delom. Na mesec poprečno zaslužim 1200 dinarjev in ker imam pri bratu stanovanje zastoj, mi trenutno ta dohodek zadošča. Tudi v prihodnje ne mislim menjati službe. Gostinstvo, ki se zadnje čase precej razvija, me ne veseli, če bi se pa zaposlila zunaj Bohinja, bi bila pa ves dan zdoma. Mislim, da se je v zadnjem času tudi v podjetju precej zboljšalo. Delo je sicer zahtevnejše, vendar so zato tudi osebni dohodki večji.»

MARTA BIZJAK (23 let), sedem let zaposlena v obratu, doma iz Bohinjske Bistrice 187:

»Sem navadna delavka in zato zaslužim poprečno 800 dinarjev na mesec. Zadovoljna sem z delom in zato ne mislim menjati službe. Stanujem pri moževih starših in ker v podjetju za zdaj ne kaže za kakšno posojilo, z možem še ne moreva računati na novo stanovanje ali gradnjo. — Opazila sem, da se je zadnji dve leti tod precej spremenilo. Z

BERTA STARE (22 let), šest let zaposlena v obratu, doma iz Bohinjske Bistrice 170:

»Kako sem zadovoljna z delom? Tako... Ta poklic me ni veselil, vendar druge možnosti nisem imela. Končala sem osemletko in sem, želela nadaljevati s študijem na administrativni šoli. Toda ni bilo denarja. Sedaj delam na traku in zaslužim poprečno 600 dinarjev na mesec. Če ne bi pela (malo študiram tudi solo petje) se s tem zneskom ne bi prenila skozi mesec. Morda sem malo prezahtevna. Toda ker imam rada glasbo in različne zabavne prireditve (trenutno pojem pri bratih Arnol), mislim, da je tega v Bohinju še vedno premalo. Zadnje čase sicer ta del turistične dejavnosti narašča, vendar v primerjavi z nekaterimi drugimi turističnimi središči bo treba v bohinjskem kotu še marsikaj narediti.»

A. Z.

V petek zvečer je bila v Prešernovem gledališču slavnostna predstava Hlapcev, s katero je Prešernovo gledališče proslavilo dva jubileja, in sicer 25. obletnico delovanja in 40. obletnico umetniškega dela Mirka Cegnarja. Prizadevnemu gledališkemu delavcu je kolektiv gledališča skupaj z igralci podaril spominsko darilo, skupščina občine pa mu je podelila Prešernovo plaketo. — Petkova predstava je bila obenem prva predstava v tednu slovenske drame. — (Jk) — Foto: F. Perdan

V soboto zvečer so v razstavnih prostorih pri Jelenu na Jesenicah odprli razstavo slikarjev amaterjev iz vseh treh slovenskih železarn. Sodeluje 17 avtorjev, od tega 14 z Jesenic, ostali trije pa so iz Raven in Stor. To je prva razstava, na kateri sodelujejo umetniki vseh treh železarn in je obenem tudi začetek tesnejšega kulturnega sodelovanja med slovenskimi železarji. Na otvoritvi je pel pevski zbor Jeklar z Jesenic pod taktirko Poldeta Ulage. (Jk) — Foto: F. Perdan

IV. sindikalne zimskošportne igre

V soboto, 13., in v nedeljo, 14. februarja prireja občinski sindikalni svet iz Kranja IV. zimskošportne igre v veleslalomu. Tekmovanje bo v Mojstrani pod pokroviteljstvom Industrije bombažnih izdelkov iz Kranja. Izvedbo tekmovanja pa so zaupali smučarskemu klubu iz Mojstrane.

Januarja je ObSS poslal vsem osnovnim sindikalnim organizacijam razpis športnih prireditev. Za veleslalom je prijavilo tekmovalce 35 delovnih organizacij, ki bo poslalo v nedeljo na smučišča okrog 350 tekmovalcev od tega prek 60 žensk.

Tekmovalce in tekmovalke so razdelili v štiri razrede. I.

razred predstavljajo smučarji do 25 let, II. razred tekmovalci od 25 do 35 let, II. razred tekmovalci od 35 do 45 let in IV. razred tekmovalci nad 45 let.

Tekmovanje se bo začelo v soboto, 13. februarja ob 10. uri za tekmovalke II. in III. razreda ter za tekmovalce III. in IV. razreda.

V nedeljo, 14. februarja bo od 10. uri veleslalom za tekmovalke I. razreda in tekmovalce I. in II. razreda.

Razglasitev rezultatov in podelitev nagrad bo v soboto in v nedeljo v hotelu Triglav v Mojstrani po končanem tekmovanju za vsako skupino posebej. Praktična darila za

najboljše so prispevale delovne in družbenopolitične organizacije kranjske občine.

Ib

KAVA ŽIVILA
V NOVI EMBALAZI ŠE BOLJŠA